

วิทยานิพนธ์

การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของ
ทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้ง
ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ
กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

THE STUDY OF THE NEEDS OF THE DAYCARE CENTER SERVICES AND
PARTICIPATION OF THE FAMILY RESOURCES ACCORDING TO
SUFFICIENCY ECONOMY STATUS IN THE ESTABLISHMENT OF DAYCARE
CENTER AT THE TSUNAMI ATTACKED AREA,
KINGAMPHOE-SUKSAMRAN, CHANGWAT RANONG

นางสาวเปรมรัตน์ แก้วมาลี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2551

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

คหกรรมศาสตร์

สาขา

คหกรรมศาสตร์

ภาควิชา

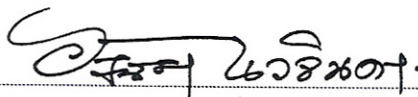
เรื่อง การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัว
ตามสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก
ในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

The Study of the Needs of the Daycare Center Services and Participation of the Family
Resources According to Sufficiency Economy Status in the Establishment of Daycare
Center at the Tsunami Attacked Area, Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong

นามผู้วิจัย นางสาวเปรมรัตน์ แก้วมาลี

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

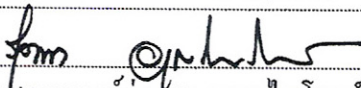
(รongsatthasart Aijanya นวจินดา, พ.บ.ค.)

กรรมการ

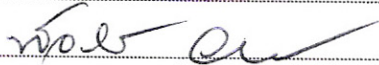
(อาจารย์พัชร วาสิท, M.A.)

กรรมการ

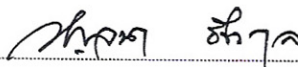
(รongsatthasart Rungsaeng อรุณไพโรจน์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรัส ภิรมย์ธรรมศิริ, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รongsatthasart Aijanya วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 5 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2551

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัว
ตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ
กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

The Study of the Needs of the Daycare Center Services and Participation of the Family
Resources According to Sufficiency Economy Status in the Establishment of Daycare
Center at the Tsunami Attacked Area, Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong

โดย

นางสาวเปรมรัตน์ แก้วมาลี

เสนอ

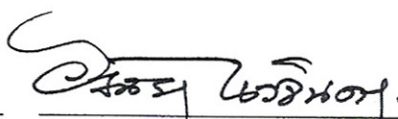
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาคุณธรรมศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2551

เปรมรัตน์ แก้วมาลี 2551 : การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์
บริบาลเด็กเล็กในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์อจจนา นวจินดา, พ.บ.ค. 123 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมในการนำทรัพยากรครอบครัวมาใช้ในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ จังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือทุกครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-6 ขวบ ในตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง จำนวน 130 ครอบครัว ในเดือนกันยายน 2549 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 76.92% และ 57.70% ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กโดยจะช่วยเหลือจัดหาอุปกรณ์ และบุคลากร อยู่ในระดับมากตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มประชากรร้อยละ 34.62% ให้ความร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรเงินทุนในระดับปานกลาง การศึกษายังพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.61%, 94.61%, 92.31% และ 82.31% เห็นด้วยที่จะมีส่วนร่วมจัดหาทรัพยากรบุคลากร กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมการให้บริการสำหรับศูนย์บริบาลเด็กเล็กในระดับมากตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มประชากร ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 60.76% เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กในบริเวณศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

เปรมรัตน์ แก้วมาลี
ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ 28 / พ.ค. / 2551

Premrat Keawmalee 2008: The Study of the Needs of the Daycare Center Services and Participation of the Family Resources According to Sufficiency Economy Status in the Establishment of Daycare Center at the Tsunami Attacked Area, Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong. Master of Home Economics, Major Field: Home Economics, Department of Home Economics. Thesis Advisor: Associate Professor Achara Navachinda, Ph.D. 123 pages.

The objectives of this study were to find the needs of the daycare center services and participation of the family resources according to the sufficiency economy status to establish daycare center at the Tsunami attacked area, Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong. The data were collected in September 2006 from population of 130 families of 2-6 years of pre-school child in Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong and analyzed by the statistics of Percentage, Mean, and Standard Deviation by computer programme.

The study found that 76.92% and 57.70% of the population intended to cooperate the establishment of the daycare center by allocating personnels and materials at high level respectivel and the population intended to allocate 34.62% of fund at the moderate level. It was also found that 94.61%, 94.61%, 92.31% and 82.31% of the population agreed with the cooperation of ollocation personnel resousrees, activities for child development, environment and activities for daycare center at the high level respectivery. While 60.76% of the population agreed with the establishment of the daycare center at the research center of Kasetsart University at Hadprapas Beach, Kingamphoe Suksamran Changwat Ranong.

Premrat Keawmalee

Student's signature

A. Navachinda 28 May 2008

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรศ.ดร.อังนรา นวจินดา ประธานกรรมการ
อาจารย์พัชรี วาศวิท กรรมการวิชาเอกและรศ.ดร.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์ กรรมการวิชาการที่กรุณาให้
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะพร้อมทั้งตรวจทานแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่ให้คำปรึกษาในการวิจัย ขอขอบคุณชาวกิ่งอำเภอสุขสำราญ
จังหวัดระนองที่ได้ให้การต้อนรับด้วยไมตรีจิตน่าประทับใจและให้ความร่วมมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนคณาจารย์ผู้ซึ่งประสิทธิ์
ประสาทวิชาทุกท่านที่เคารพยิ่ง

เปรมรัตน์ แก้วมาลี

มีนาคม 2551

สารบัญ

หน้า

สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(2)
สารบัญภาพ	(6)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	3
การตรวจเอกสาร	6
อุปกรณ์และวิธีการ	69
ประชากรการวิจัย	69
อุปกรณ์การวิจัย	69
ผลและวิจารณ์	79
ผล	80
วิจารณ์	102
สรุปและข้อเสนอแนะ	105
สรุป	105
ข้อเสนอแนะ	108
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	110
ภาคผนวก	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงพื้นที่ได้รับความเสียหายจากกรณีพิบัติ (คลื่นยักษ์สึนามิ) กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	14
2 แสดงผลจำนวนผู้ประสบภัยที่ได้รับความเสียหายจากกรณีพิบัติภัย (คลื่นยักษ์สึนามิ) กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	14
3 แสดงผลการให้ความช่วยเหลือจากจังหวัด	18
4 มาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กวัย 1-5 ปีโดยเฉลี่ย	37
5 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามเพศ	80
6 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามอายุ	80
7 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ	81
8 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามลักษณะของครอบครัว	81
9 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามจำนวนสมาชิก ในครอบครัว	82
10 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามจำนวนบุตรใน ครอบครัว	82
11 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามศาสนา	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา สูงสุด	83
13 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ	84
14 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	84
15 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว กับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ณ หาดประพาส ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	85
16 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการการ ให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัว กับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ณ หาดประพาส ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	86
17 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการการให้บริการ และการมีส่วนร่วมของครอบครัว กับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน พื้นที่ประสบภัยพิบัติ ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง: ด้านทรัพยากรด้านเงินทุน	87
18 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว กับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง :ด้านทรัพยากรบุคลากร	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง จังหวัดระนอง	90
20 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามความคิดเห็นในการนำบุตรหลานที่มีอายุ 2-6 ปี เข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น	90
21 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการรับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้นที่ต้องการ	91
22 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามเหตุผลที่คิดจะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น	92
23 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามคุณสมบัติ / ลักษณะของครู/ ผู้ดูแลเด็กที่ต้องการให้ปฏิบัติงานในศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น	93
24 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมการให้บริการสำหรับศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น	94
25 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรบุคคล	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26	ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหา ทรัพยากรกิจกรรมพัฒนาการเด็กเล็ก
27	ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรสภาพแวดล้อม
28	ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากร กิจกรรมการให้บริการศูนย์เด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น
29	จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการจ่ายค่า บริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น
30	จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตาม อัตราค่าบริการที่ สามารถจ่ายเองได้ในการนำ บุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็ก ที่จะจัดตั้งขึ้น

สารบัญภาพ

ตารางที่

หน้า

1 แผนภูมิ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

58

การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตาม
สถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบภัยสึนามิ
กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

The Study of the Needs of the Daycare Center Services and Participation of the Family
Resources According to Sufficiency Economy Status in the Establishment of Daycare
Center at the Tsunami Attacked Area, Kingamphoe Suksamran, Changwat Ranong

คำนำ

เด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ
รวดเร็วกว่าวัยอื่น ๆ อีกทั้งเป็นช่วงที่เป็นพื้นฐาน ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูแลอย่างใกล้ชิด ควรให้
การอบรมเลี้ยงดูเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้เติบโตตามวัย ให้ความรัก ความอบอุ่น ความ
มั่นคง ปลอดภัย และได้รับการศึกษาสอดคล้องสมกับวัยของเด็ก ทำให้ตอบสนองความต้องการ
ด้านปัจจัย 4 ส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตตามวัยด้านสมองและสติปัญญา

เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ คลื่นยักษ์สึนามิ ทำให้หลาย
จังหวัดทางภาคใต้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติครั้งนี้ เกิดความเสียหาย ทางด้านสิ่งแวดล้อม
ด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน

ผลจากเหตุการณ์ประสบภัยที่เกิดขึ้นครั้งนี้ ทำให้เด็กก่อนวัยเรียนจำนวนหนึ่งต้องเสียชีวิต
เนื่องจากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และบางคนที่มีชีวิตรอดจะมีอาการหวาดกลัว ตกใจ
บางคนมีอาการไม่กล้าออกจากบ้านไปที่อื่น สถานะเหล่านี้ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก
ให้หยุดชะงักลง รวมทั้งเด็กที่อยู่ในครอบครัวของเจ้าหน้าที่และคนงานในสถานีวิจัยทรัพยากร
ชายฝั่งระนองของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ตั้งอยู่หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัด
ระนองได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติครั้งนี้ด้วย เป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายที่
จะฟื้นฟูสภาพวิกฤติของครอบครัวเจ้าหน้าที่ ตลอดจนชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณกิ่งอำเภอสุขสำราญ
จังหวัดระนอง โดยการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ณ บริเวณสถานีวิจัย
ของมหาวิทยาลัยโดยพยายามนำทรัพยากรที่มีอยู่ในครอบครัวและชุมชน เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เวลา
แรงงาน และเงิน ตลอดจนความช่วยเหลือจากภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิภัย

ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งความพยายามดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องมีข้อมูลแสดงถึงระดับความคิดเห็นของครอบครัวกลุ่มเป้าหมายในการให้ความร่วมมือ ให้ทรัพยากรของครอบครัวแก่ศูนย์บริหารเด็กเล็กที่จะเป็นแนวทางให้เกิดการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็กได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการพึ่งพากันระหว่างครอบครัวละชุมชนกับศูนย์บริหารเด็กเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบอุทกภัยสี นามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการของศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ในพื้นที่
ประสบภัยพิบัติสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการศูนย์รับบาลเด็กเล็กในการ
วางแผน และกำหนดการจัดการการให้เด็กวัย 2 – 6 ปี ณ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หาด
ประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองและสถานที่อื่นๆ

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา คือ ครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-6 ปีอาศัยอยู่ใน
พื้นที่ประสบภัยธรรมชาติพิบัติสึนามิ จำนวน 130 ครอบครัว ข้อมูลในเดือนกันยายน 2549 ใน
กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

นิยามศัพท์

1. ทรัพยากรครอบครัว หมายถึง บุคลากรและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการกระทำของ
ครอบครัว ครอบครัวเป็นผู้สร้างและเป็นผู้หามา หรือผลิตขึ้นเองได้ เช่น จำนวนสมาชิก แรงงาน
ภูมิปัญญาและเครื่องอุปโภค บริโภค
2. ทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แรงงาน ภูมิปัญญาของ
สมาชิกในครอบครัว ทรัพย์สินสิ่งของในครอบครัว ที่มีอยู่อย่างพอเพียง และเมื่อใช้สอยแบ่งปัน
แล้วทรัพยากรนั้นยังคงอยู่อย่างสมดุลกับสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดความ
ยั่งยืนของทรัพยากรและการพึ่งพากันในชุมชน

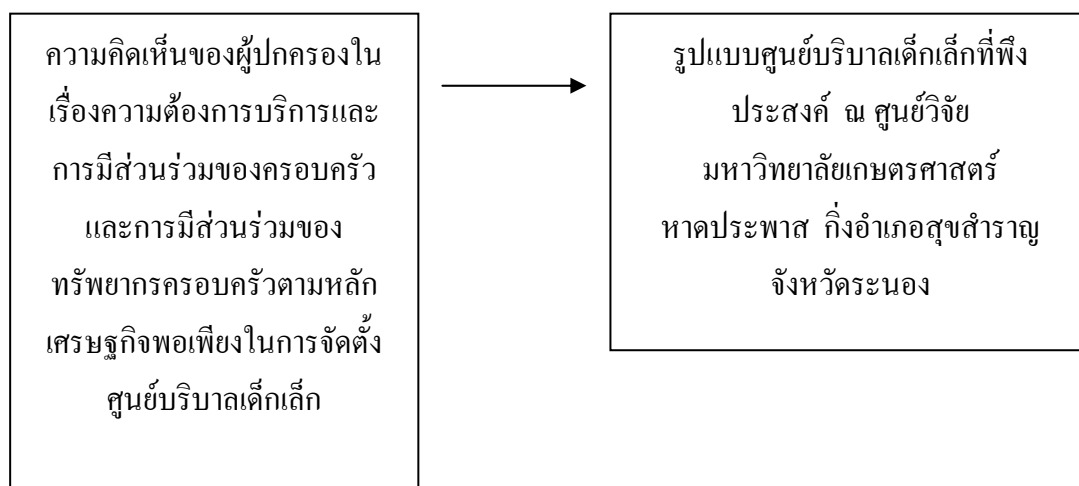
3. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตกลงตัดสินใจ การแบ่งปันทรัพยากรทั้งที่เป็นนามธรรม เช่น ภูมิปัญญา และรูปธรรม เช่น ทรัพย์สินของแก่กันและกัน

4. การมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็ก หมายถึง การที่ครอบครัวมีความคิดเห็นที่จะแบ่งปันทรัพยากรของครอบครัว เช่น แรงงาน ภูมิปัญญา ตลอดจนทรัพย์สินของครอบครัว เพื่อส่งเสริมด้านวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร กิจกรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็กโดยที่ทรัพยากรครอบครัวยังคงอยู่ มีความสมดุลกับสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม และก่อให้เกิดความยั่งยืนของทรัพยากรและการพึ่งพา

5. ศูนย์บริหารเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่เลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ซึ่งมีจุดประสงค์ของการจัดตั้งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ในช่วงที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กเล็กอายุ 2-6 ปี (ปฐมวัย) ที่ไม่สามารถทำหน้าที่ในการอยู่ดูแลบุตรได้ โดยศูนย์จัดสถานที่ บุคลากรและกิจกรรมเพื่อการดูแลเอาใจใส่เด็ก โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเด็กต่อไป

6. ความต้องการลักษณะการให้บริการ หมายถึง ลักษณะรูปแบบของการจัดการของศูนย์บริหารเด็กเล็กที่พึงประสงค์ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

กรอบแนวความคิด

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการลักษณะการบริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากร
ครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ
จังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อ
ดังต่อไปนี้

1. การจัดการทรัพยากรครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ทรัพยากรครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ประสบภัยภัยพิบัติภัยสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ
จังหวัดระนอง
3. ทรัพยากรศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก
4. แนวคิดและหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการทรัพยากรครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของทรัพยากร

อัญญา (2548 ก.) ได้กล่าวถึง ทรัพยากร (Resources) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดย
ธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นอันก่อให้เกิดประโยชน์ทางใดทางหนึ่งได้ โดยจำแนกออกเป็น

ทรัพยากรธรรมชาติ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ได้แก่
ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ ภูมิทัศน์ ฯลฯ ซึ่งทำให้มนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการ
ดำเนินชีวิตได้

ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่มนุษย์จัดสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต เช่น สาธารณูปโภค บริการสาธารณะ ภาษา วัฒนธรรม ฯลฯ เป็นต้น

ทรัพยากรครอบครัว คือ สิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัว ครอบครัวเป็นผู้สร้างและเป็นผู้หามา หรือผลิตขึ้นเองได้ เช่น จำนวนสมาชิก แรงงาน ภูมิปัญญาและทรัพย์สินของภายในครอบครัว เป็นต้น

ทรัพยากรมนุษย์ คือ สิ่งที่อยู่ในตัวบุคคล เช่น สติปัญญา ความรู้ กำลังงาน สุขภาพ ฯลฯ ทำให้บุคคลมีความสามารถในตนเอง ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการดำรงชีวิต

ทรัพยากรชุมชน คือ สิ่งที่มีตัวตน และสิ่งที่ไม่มีตัวตน ซึ่งคนในท้องถิ่นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ หรือตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนได้ เช่น ระบบสาธารณูปโภค สถานที่ทางวัฒนธรรมและศาสนา สถานที่ทางการศึกษาและเรียนรู้ สถานที่รักษาพยาบาล ฯลฯ

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรครอบครัว หมายถึง ทรัพยากรที่เกิดขึ้นในครอบครัว ครอบครัวเป็นผู้สร้างและเป็นผู้หามา หรือผลิตขึ้นเองได้ เช่น จำนวนสมาชิก แรงงาน ภูมิปัญญาและทรัพย์สินของภายในครอบครัว

การจัดการทรัพยากรครอบครัวตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการทรัพยากรที่สอดคล้องกับกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (อจธรา, 2548 ข.)

การปฏิบัติเพื่อจัดการทรัพยากรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเน้นหลักการพัฒนามนุษย์เป็นเบื้องต้น คือ

1.1 พัฒนาพื้นฐานจิตใจ กล่าวคือ พัฒนาให้มนุษย์มีความสำนึกในคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีไมตรี มีเมตตาหวังดีให้กันและกัน

1.2 มีหลักในการดำเนินชีวิต กล่าวคือ พัฒนาให้มนุษย์มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาคิดอย่างรอบคอบก่อนทำ และมีวินัยในตนเอง

1.3 มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต กล่าวคือ พัฒนาให้มนุษย์มีสุขภาพดี มีศักยภาพทักษะและความรอบรู้ที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและหารายได้อย่างมั่นคง รวมทั้งพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้พร้อมการรองรับกระบวนการจัดการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2. กระบวนการจัดการทรัพยากร (อังรา, 2548 ข.)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้มีกระบวนการจัดการที่สอดคล้องกับทรัพยากรและศักยภาพของบุคคลและครอบครัว โดยอาศัยหลักการของทฤษฎีใหม่ที่แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

2.1 การพึ่งพาตนเองได้แก่ การจัดเตรียมทรัพยากรที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต เช่น ปัจจัย 4 น้ำดื่ม น้ำใช้ ทรัพยากรเพื่อการอาชีพ ให้เกิดความอิสระในการเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างน้อยตลอดปี

2.2 การพึ่งพากันในชุมชน ได้แก่ การร่วมแรงร่วมใจกันในชุมชนเดียวกันดำเนินการในด้านต่าง ๆ ในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือให้แต่ละบุคคลหรือครอบครัวในชุมชนที่ยังไม่เข้มแข็งให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และที่เข้มแข็งอยู่แล้ว ได้เข้มแข็งมากขึ้นจนสามารถพัฒนาบุคคลหรือครอบครัวทั้งของตนเองและผู้อื่นมีชีวิตที่ดีหรือมีคุณภาพชีวิตมากขึ้น

2.3 การพึ่งพากันเป็นเครือข่าย หมายถึง การที่บุคคลหรือครอบครัวในชุมชนเดียวกันร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยงานหรือชุมชนอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการพึ่งพาตนเองและการพึ่งพากันในชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

3. หลักการใช้ทรัพยากร (อัจฉรา, 2548 ข.)

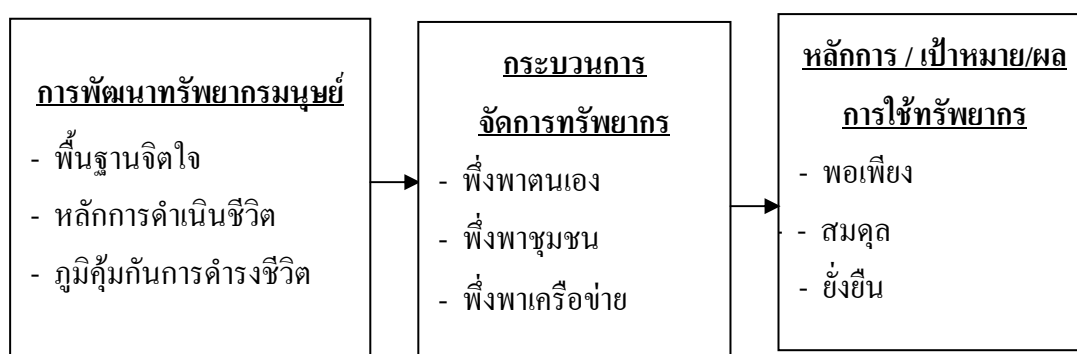
การจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชนที่สอดคล้องกับกระแสพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บรรลุผลในด้านต่อไปนี้

3.1 ความพอเพียง หมายถึง การบริโภคและการผลิตอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ และมีเหตุผล ไม่ขัดสน แต่ไม่ฟุ้งเฟ้อ

3.2 ความสมดุล หมายถึง การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม กล่าวคือ การมีความสมดุลระหว่างโลกาภิวัตน์ กับ อภิวัตน์ท้องถิ่น การมีความสมดุลระหว่างภาคเศรษฐกิจกับการเงิน และภาคคนกับสังคม มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีโครงสร้างการผลิตที่สมดุลมีการผลิตหลากหลาย และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด หรือวิเคราะห์โดยสรุปคือ การใช้ทรัพยากรโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งระดับจุลภาคและมหภาค

3.3 ความยั่งยืน หมายถึง ความพอเพียงอย่างต่อเนื่องในทุกด้านโดยเฉพาะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีระบบเศรษฐกิจและสังคม ที่มีความยืดหยุ่นที่สามารถก้าวทันและพร้อมรับต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ตลอดจนปรับตัวให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และมีการบริหารจัดการที่ดีซึ่งสามารถป้องกันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การใช้ทรัพยากรที่คำนึงถึงความคงอยู่ของทรัพยากรทั้งที่เป็นธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์

การจัดการทรัพยากรครอบครัว อันเป็นปัจจัยพื้นฐานให้ครอบครัวเป็นทรัพยากรที่มีประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Concept) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : อัจฉรา, (2548 ข.)

สรุปทรัพยากรครอบคลุมตามสถานะทางเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การที่ครอบครัวยุทธศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ด้านแรงงาน ภูมิปัญญา ตลอดจนทรัพยากรสิ่งของที่มีอยู่ในครอบครัวยุทธศาสตร์ให้เกิดประโยชน์อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ขยันหมั่นเพียร สามารถพึ่งพาตนเองหรือช่วยเหลือพึ่งพากันในชุมชนได้ โดยที่ทรัพยากรเหล่านั้นมีอยู่อย่างพอเพียง สมดุลกับสถานะแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนคงอยู่อย่างยั่งยืน

ทรัพยากรครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ประสภัยธรณีพิบัติสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

อำเภอสุขสำราญ เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดระนอง ซึ่งจังหวัดระนองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองฯ กระบุรี ละอุ่น กะเปอร์ และกิ่งอำเภอสุขสำราญ (วสพร, 2548)

ลักษณะที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์

กิ่งอำเภอสุขสำราญ อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดระนองห่างจากจังหวัดระนอง ประมาณ 94 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 395.087 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 246,929.375 ไร่

ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลบางหิน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง
ทิศใต้	จดตำบลห้วยทรัพย์ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอกิรีรัฐนิคม อำเภอบ้านตาขุนและกิ่งอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	จดทะเลอันดามัน

ทรัพยากรธรรมชาติ

กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และสวยงาม นั่นก็คือ อุทยานแห่งชาติแหลมสน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ครอบคลุมกิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองอำเภอเมือง อำเภอกะเปอร์ และอำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลอีกแห่งหนึ่ง มีเนื้อที่ประมาณ 196,875 ไร่ หรือ 315 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บริเวณหาดแหลมสนและหมู่เกาะใกล้เคียง ร่มรื่นด้วยป่าสนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด ทั้งมีหาดทรายขาวละเอียดเป็นแนวยาวและกว้างใหญ่ นับว่าเป็นทิวทัศน์ที่สวยงามและน่าทึ่งมาก

อุทยานแห่งชาติแหลมสน มีชายหาดริมทะเล มีพรรณไม้หายากและสัตว์น้ำชุมชม เหมาะจัดเป็นวนอุทยาน เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ มีรายงานผลการสำรวจเพิ่มเติมว่า บริเวณหาดแหลมสนมีสภาพป่าและบริเวณชายหาดที่สมบูรณ์ดี มีป่าสนธรรมชาติขึ้นอยู่ตลอดแนวชายหาดและยังมีทุ่งหญ้า รวมทั้งมีหมู่เกาะใกล้เคียง จุดเด่นและธรรมชาติที่สวยงามนี้เองที่เหมาะสมในการจะจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ และได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินหาดแหลมสนและเกาะใกล้เคียงในท้องที่ตำบลราษกรุด อำเภอเมืองระนอง ตำบลม่วงกลวง ตำบลกะเปอร์ ตำบลบางหิน ตำบลนาคา ตำบลกำพวน อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง และตำบลคุระ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา รวมเนื้อที่ 315 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 100 ตอนที่ 135 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2526 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 46 ของประเทศไทย

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบไหล่ทวีปและที่ราบเชิงเขา มีภูเขาสูงชันและป่าไม้
สลับอยู่ทั่วไป พื้นที่ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วน มีพื้นที่ราบประมาณ ร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด

ภูเขา มีภูเขาใหญ่เป็นแนวยาวตลอดเหนือ – ใต้ อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของกิ่งอำเภอ
และมีภูเขากระจัดกระจายอยู่ตามริมแนวฝั่งอันดามันด้านทิศตะวันตก มียอดเขาสูงคือ ยอดเขาแดน
เป็นรอยต่อของ 3 จังหวัด คือ ระนอง พังงา และสุราษฎร์ธานี รวมมีพื้นที่เป็นป่าไม้และภูเขา
ประมาณร้อยละ 7 ของพื้นที่ทั้งหมด

แม่น้ำ มีคลองสำคัญ 3 สาย ได้แก่

1. คลองบางมันและคลองบางบอน ไหลผ่านหมู่ที่ 1 ตำบลนาคา ลงสู่ทะเลอันดา
มัน
2. คลองนาคา ไหลผ่านหมู่ที่ 2,5 และหมู่ที่ 4 ตำบลนาคา ลงสู่ทะเลอันดามัน
3. คลองกำพวน ไหลผ่านหมู่ที่ 2,3 และหมู่ที่ 5 ลงสู่ทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของกิ่งอำเภอสุดสำราญ มีลักษณะเป็นมรสุม 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม – เมษายน
ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – ธันวาคม

ลักษณะการปกครอง

กิ่งอำเภอสุดสำราญ แบ่งการปกครองออกเป็น 2 ตำบล 15 หมู่บ้าน มีองค์การบริหาร
ส่วนตำบล 2 แห่ง คือ อบต. กำพวน และ อบต. นาคา

ตำบลกำพวน แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,179
ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้น 5,482 คน แยกเป็นชาย 2,854 คน หญิง 2,628 คน

หมู่ที่ 1 บ้านทะเลนอก มี 40 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย เรวูดี หาญจิตร
หมู่ที่ 2 บ้านเหนือ มี 309 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย ร่ำเหม หาญจิตร
หมู่ที่ 3 บ้านกำพวน มี 264 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย ก้อหนี หาญจิตร
หมู่ที่ 4 บ้านภูเขาทอง มี 266 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย อับดุลลือ สาลี
หมู่ที่ 5 บ้านสุขสำราญ มี 133 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย มนูญ จันทรศุค
หมู่ที่ 6 บ้านโตนดลอย มี 48 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นาย ตะเหตุ เด็กหลี
หมู่ที่ 7 บ้านหาดทรายขาว มี 115 ครัวเรือน ผู้ใหญ่บ้านชื่อ นายไหลหมาน สอ

1. ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและประกอบอาชีพด้านประมง
2. นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 80 % นับถือศาสนาพุทธประมาณ 20 %
3. การไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน
4. การคมนาคม การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและคอนกรีต

การคมนาคมระหว่างตำบลอำเภอและจังหวัดใช้ถนนสายเพชรเกษม

สภาพของหาดประพาส ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ภายหลังประสบธรณีพิบัติสึนามิ

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสถานการณ์ธรณีพิบัติจากคลื่นใต้น้ำ (Tsunami) จังหวัดระนอง ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ) เสนอข้อมูลเกี่ยวกับความเสียหาย และการช่วยเหลือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วสพร (2548) สรุปไว้ดังนี้

1. ความเสียหายด้านพื้นที่ประสบภัยและจำนวนผู้ประสบภัย

ผลกระทบและความเสียหาย ณ หาดประพาส ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ภายหลังจากสถานการณ์ธรณีพิบัติจากคลื่นใต้น้ำ (Tsunami) พบว่า พื้นที่ที่ได้รับ ความเสียหายอยู่ในตำบลกำพวนมีเนื้อที่ประมาณ 129 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของพื้นที่ตำบลกำพวน ทั้งหมด 41,986 ไร่ พื้นที่เสียหายเป็นพื้นที่ชุมชนประมาณร้อยละ 20.68 ของพื้นที่เสียหายทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่อื่น ๆ คือ พื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ได้รับความเสียหายจากกรณีพิบัติ (คลื่นยักษ์สึนามิ) ตำบลกำพวน
กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

พื้นที่เสียหาย	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชน	37	28.68
พื้นที่ชุมชนเสียหายทั้งหมด	36	27.91
พื้นที่ชุมชนเสียหายบางส่วน	1	0.77
พื้นที่อื่น ๆ	92	71.32
พื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เสียหายทั้งหมด	92	71.32
รวมทั้งหมด	129	100.00

หมายเหตุ พื้นที่เสียหายบางส่วน หมายถึง มีความเสียหายประมาณ 70 – 80%

ที่มา : วสพร (2548)

นอกจากนี้ยังพบว่า ประชากรได้รับผลกระทบและความเสียหาย 807 ครอบครัว โดยมี
จำนวนผู้เสียชีวิต รวมทั้งสิ้น 65 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงผลจำนวนผู้ประสพภัยที่ได้รับความเสียหายจากกรณีพิบัติภัย (คลื่นยักษ์สึนามิ)
ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

พื้นที่	ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ	จำนวนประชากร	จำนวนผู้เสียชีวิต
หมู่ที่ 2 บ้านเหนือ	309	1,369	31
หมู่ที่ 3 บ้านกำพวน	264	1,233	15
หมู่ที่ 4 บ้านภูเขาทอง	119	405	9
หมู่ที่ 7 บ้านหาด	115	515	10
ทรายขาว			
รวมทั้งสิ้น	807	3,522	65

ที่มา : วสพร (2548)

2. ความเสียหายด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

- 2.1 ผู้เสียชีวิตจำนวน 174 คน (คนไทย 172 คน ชาวพม่า 2 คน)
- 2.2 ผู้ได้รับบาดเจ็บเข้ารักษาโรงพยาบาล 271 คน (คนไทย 243 คน ชาวพม่า 28 คน)
- 2.3 สูญหาย 18 คน (เป็นคนไทยทั้งหมด)
- 2.4 บ้านเรือนเสียหาย (เสียหายทั้งหลัง 194 หลัง เสียหายบางส่วน 109 หลัง)

รวมมูลค่าความเสียหาย ประมาณ 44.75 ล้านบาท

3. ความเสียหายด้านการประมง

3.1 ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำประมง 843 ราย คิดเป็นพื้นที่ 63.48 ไร่ มูลค่าความเสียหาย 40.69 ล้านบาท

3.2 เรือประมงเสียหาย 455 ลำ มูลค่าความเสียหาย 3.33 ล้านบาท

รวมมูลค่าความเสียหายด้านการประมงประมาณ 44.02 ล้านบาท

4. ด้านสิ่งสาธารณประโยชน์

- 4.1 ถนน 47 สาย
- 4.2 สะพาน 10 แห่ง
- 4.3 คอสะพาน 10 แห่ง
- 4.4 ท่าเรือ 8 แห่ง
- 4.5 สถานที่ราชการ 8 แห่งคือ โรงเรียน 4 แห่ง ศูนย์วิจัยประมงชายฝั่ง 2 แห่ง สถานีอนามัย 2 แห่ง อุทยานแห่งชาติ 1 แห่ง

รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ 112 ล้านบาท

5. ด้านการเกษตร

5.1 เกษตรกรผู้ได้รับความเสียหาย 241 ราย

5.2 พื้นที่ประสบภัยจำนวน 2,313 ไร่ แยกเป็นไม้ผล ไม้ยืนต้น พื้นที่เสียหาย 767 ไร่

รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ 485,549 บาท

6. ด้านปศุสัตว์

เกษตรกรได้รับความเสียหาย 1,762 ราย สัตว์เลี้ยงได้แก่ โค กระบือ แพะ แกะ สัตว์ปีก และสุกร

รวมมูลค่าความเสียหายประมาณ 14,703,195 บาท

การให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ

วสพร (2548) กล่าวถึง การให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ ไว้ดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นกับผู้ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ

ในเบื้องต้น จังหวัดได้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพผู้เสียชีวิต และผู้ได้รับบาดเจ็บแล้ว ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินทดรองราชการดังกล่าวให้นายอำเภอ โดยไม่จำกัดวงเงิน และให้อำเภอ/กิ่งอำเภอ เร่งให้การช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในพื้นที่ที่มีหลักฐานข้อมูลถูกต้องชัดเจน หากการช่วยเหลือในด้านใด จำเป็นต้องยกเว้นผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบฯ ให้พิจารณาดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของภัยที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ราษฎรผู้ประสบภัยในระหว่างที่ยังไม่สามารถประกอบอาชีพได้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ในส่วนของค่าเครื่องมือ/ทุนประกอบอาชีพ ครอบคลุมวงไม่เกิน 10,000 บาท ไปก่อนเพื่อให้ผู้ประสบภัยใช้ในการดำรงชีวิตในขั้นต้น

สำหรับการแก้ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย กองทัพอากาศได้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการสร้าง และซ่อมแซมบ้านให้กับราษฎรผู้ประสบภัย

ทั้งนี้ การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านอื่น ๆ ของจังหวัดระนองยังคงดำเนินต่อไป โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ จนปัจจุบันสถานการณ์เกือบเข้าสู่ภาวะปกติแต่คงต้องได้รับความช่วยเหลือในเรื่อง สิ่งปลูกสร้างที่เสียหาย ได้แก่ ที่อยู่อาศัย โรงเรียน และสถานที่ราชการ และราษฎรต้องได้รับความช่วยเหลือทางด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ประสบภัยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง

อนึ่ง เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดระนอง มีคนต่างด้าวสัญชาติพม่าที่ประสบภัยในครั้งนี้อาจจังหวัดต่าง ๆ เช่น พังงา ภูเก็ต กระบี่ เป็นต้น ได้อพยพเข้ามาในพื้นที่จังหวัดระนอง รวม 562 คน จังหวัดจึงได้จัดตั้งศูนย์อพยพขึ้น เพื่อให้การช่วยเหลือเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งกลับ หรือผลักดันตามแต่กรณีต่อไป ซึ่งขณะนี้ได้ส่งกลับไปยังจังหวัดเกาะสอง 177 คน คงเหลือ 385 คน

นอกจากนี้ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีมติให้นำเงินกองทุนฯ ไปมอบให้แก่ผู้ประสบภัยพิบัติ โดยมีหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือ ดังนี้ (1) ผู้เสียชีวิต รายละ 20,000 บาท (2) ผู้บาดเจ็บรักษาตัวที่โรงพยาบาล รายละ 5,000 บาท (3) ผู้บาดเจ็บที่ไม่ได้รักษาตัวที่โรงพยาบาล รายละ 2,000 บาท (4) ผู้ว่างงาน รายละ 2,000 บาท

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เขต 15 (นางวันเพ็ญ แก้วทนต์) พร้อมด้วยคณะเจ้าหน้าที่ได้นำเงินกองทุนฯ ไปมอบให้ผู้ประสบภัยพิบัติ ณ จังหวัดระนอง ระหว่าง วันที่ 1-2 มกราคม 2548 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการให้ความช่วยเหลือจากจังหวัด

ประเภทของผู้ประสบภัย	มอบเงิน/คน	จำนวน (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
ครอบครัวผู้เสียชีวิต	20,000 บาท	127	2,540,000.00
ผู้บาดเจ็บในโรงพยาบาล	5,000 บาท	26	130,000.00
ผู้บาดเจ็บ	2,000 บาท	95	190,000.00
รวม		248	2,860,000.00

ที่มา : วสพร (2548)

สำหรับครอบครัวผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บ ที่ยังไม่สามารถมารับเงินช่วยเหลือของกองทุนฯ ในวันดังกล่าวได้ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เขต 15 ได้ให้จังหวัดติดตาม เพื่อให้การช่วยเหลือครบตามจำนวนผู้ประสบภัยโดยเร็วต่อไป

2. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีพิบัติภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ) ในฐานะประธานกรรมการอำนวยการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาจากกรณีพิบัติใน 6 จังหวัดภาคใต้ รายงานผลการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีพิบัติภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้ของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลได้อนุมัติเงินจากเงินกองทุนช่วยเหลือ ผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 281,890,000 บาท และเงินงบกลาง จำนวน 5,972,839,027 บาท มีผลการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ผู้ประสบภัยคนไทย ผู้ประสบภัยอาชีพประมง ผู้ว่างงาน ผู้ประกอบการรายย่อย เด็กที่ได้รับผลกระทบและจัดทำฐานข้อมูลผู้ประสบภัยจัดหาที่พักอาศัยแก่ผู้ประสบภัย รวมทั้งพิจารณาสิทธิประโยชน์ตอบแทนข้าราชการ โดยได้อนุมัติงบประมาณจากเงินกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 281,890,000 บาท และเงินงบกลาง ปี 2548 จำนวน 3,336,080,840 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน 3,617,970,840 บาท มีผล

การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยเบิกจ่ายเงินไปแล้ว จำนวน 112,078 ราย รวมเบิกจ่ายเงินไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 699,721,891 บาท

มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประกอบการรายใหญ่ เป็นการให้สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ไม่ใช่งบประมาณดำเนินการมีผู้แจ้งขอความช่วยเหลือ 6,060 ราย วงเงิน 25,777,290,000 บาท และดำเนินการอนุมัติสินเชื่อไปแล้ว จำนวน 3,544 ราย เป็นวงเงิน 17,698.18 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.66 ของวงเงินที่ แจ้งขอความช่วยเหลือ

มาตรการช่วยเหลือในการบูรณะฟื้นฟู ดำเนินการช่วยเหลือส่วนราชการที่ได้รับความเสียหายจากธรณีพิบัติภัย และชดเชยค่าใช้จ่ายให้แก่ส่วนราชการสำรองจ่ายและบัพฟื้นฟูภายหลังพิบัติภัย โดยได้อนุมัติงบประมาณจากงบกลาง ปี 2548 จำนวน 2,636,758,187 บาท มีผลการดำเนินการเบิกจ่ายไปแล้ว จำนวน 85,062,151 บาท ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้าง และซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ จึงต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง และจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์

การบูรณะฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานและโยธา ดำเนินการช่วยเหลือบูรณะฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานและ โยธา โดยได้อนุมัติงบประมาณจาก งบกลาง ปี 2548 จำนวน 323,591,000 บาท ผลการเบิกจ่ายขณะนี้อยู่ระหว่าง ดำเนินการ เนื่องจากสำนักงานประมาณอนุมัติเงินใช้เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548

3. รายงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นสึนามิของกระทรวงแรงงาน

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นสึนามิในระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2547 – 30 มกราคม 2548 ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ ดังนี้

เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้เกิดภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ เป็นผลให้ 6 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ในพื้นที่ 16 อำเภอ 40 ตำบล ได้รับความเสียหายอย่างหนักทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินในจำนวนนี้มีสถานประกอบการ จำนวน 470 แห่ง และลูกจ้างประมาณ 27,867 คน ได้รับความกระทบ กรมการจัดหางานได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นสึนามิ ในส่วนกลางแต่งตั้งคณะทำงานช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวมทั้งส่งหน่วยบริการจัดหางานเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ชุดสำรวจและชุดติดตามผลการบรรจุนานจากส่วนกลางไป

ปฏิบัติงาน ร่วมกันส่วนภูมิภาคและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้งานตามภารกิจของกรมการจัดหางานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามนโยบายของรัฐบาล ผลการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

3.1 รับขึ้นทะเบียนผู้ประกันตนกรณีว่างงานที่ประสบภัยผู้ประกันตนฯ ที่ประสบภัยมาขึ้นทะเบียน จำนวน 5,148 คน จำแนกเป็นจังหวัดระนอง 1 คน จังหวัดพังงา 3,394 คน จังหวัดภูเก็ต 811 คน จังหวัดกระบี่ 909 คน จังหวัดตรัง 26 คน จังหวัดสตูล 7 คน

3.2 การให้บริการจัดหางาน

3.2.1 ผู้ประสบภัยแจ้งความประสงค์สมัครงาน 5,911 คน

3.2.2 ติดต่อประสานงานนายจ้าง/สถานประกอบการเพื่อรับแจ้งตำแหน่งงานว่าง

- 1) ตำแหน่งงานว่างทั่วประเทศ 198,540 อัตรา
- 2) ตำแหน่งงานว่างภาคใต้ 27,131 อัตรา
- 3) ตำแหน่งงานว่างจังหวัดประสบภัย 12,244 อัตรา
- 4) ตำแหน่งงานว่างจังหวัดใกล้เคียง 14,887 อัตรา

ได้รับการบรรจุงานในสถานประกอบการ จำนวน 2,668 คน จังหวัดกระบี่ 857 คน จังหวัดพังงา 832 คน จังหวัดระนอง 495 คน จังหวัดภูเก็ต 477 คน จังหวัดตรัง 2 คน จังหวัด อื่น ๆ 5 คน ผลการบรรจุงานตามข้อ 2.3 ก่อให้เกิดรายได้ต่อเดือน รวมทั้งสิ้นประมาณ 14,073,086 บาท และผู้ประสบภัยที่ได้รับการบรรจุงานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,275 บาท ประกอบธุรกิจส่วนตัว 1 คน ให้คำปรึกษาแนะนำ จำนวน 3,188 คน จำแนกเป็น การประกอบอาชีพอิสระ 2,275 คน การจ้างแรงงานต่างด้าว 153 คน กฎหมาย หรืออื่น ๆ 760 คน

รับเรื่องร้องทุกข์ จำนวน 28 คน จำแนกเป็น ให้ตรวจสอบสิทธิในการขอรับเงินประกันสังคมขอลดหย่อนการส่งเงินสมทบประกันสังคม นายจ้างค้างจ่ายค่าจ้างประสานส่งผู้ประสบภัยเดินทางกลับภูมิลำเนา จำนวน 317 คน

สำนักงานจัดหางานจังหวัดปลายทาง 40 จังหวัด ให้บริการรับสมัครผู้ประสบภัยที่เดินทางกลับภูมิลำเนา จำนวน 601 คน ส่งตัวพบนายจ้างและรอการบรรจุงาน 100 คน สามารถบรรจุงานได้ 5 คน

ประสานส่งแรงงานต่างด้าวกลับประเทศ จำนวน 1,995 คน โดยศูนย์ควบคุมส่งกลับ
แรงงานสัญชาติพม่าที่จังหวัดระนอง ได้ส่งกลับประเทศพม่าแล้ว จำนวน 853 คน

เสนอแผนงานการช่วยเหลือฟื้นฟูการดำรงชีพของผู้ตกงาน/ว่างงาน จากกรณีพิบัติใน 6
จังหวัดภาคใต้ และได้รับอนุมัติงบกลาง 3 โครงการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 9,896,300 บาท เมื่อวันที่ 25
มกราคม 2548 เพื่อดำเนินโครงการ ดังนี้

โครงการให้บริการจัดหางานเคลื่อนที่แก่ผู้ว่างงานในพื้นที่ 6 จังหวัดภาคใต้ที่ประสบกรณี
พิบัติเป็นการให้บริการจัดหางานเชิงรุกอำนวยความสะดวกถึงที่อยู่อาศัยของประสบภัยเป็นการเพิ่ม
โอกาสในการมีงานทำได้รับงบประมาณดำเนินโครงการ จำนวน 412,500 บาท

โครงการให้บริการเคลื่อนย้ายแรงงานแก่ผู้ว่างงานในพื้นที่ 6 จังหวัดภาคใต้ที่ประสบกรณี
พิบัติเป็นการให้บริการแก่ผู้ประสบภัยที่ต้องการไปทำงานที่จังหวัดอื่นหรือกลับไปทำงานยัง
ภูมิลำเนาโดยประสานกับจังหวัดปลายทางเพื่อเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่
ประสงค์จะทำงานได้งานทำตรงกับความต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย และไม่ถูกหลอกลวงจากกลุ่ม
มิจฉาชีพ ได้รับงบประมาณดำเนินโครงการ จำนวน 360,000 บาท

โครงการสร้างอาชีพใหม่ให้ผู้ประสบภัยในพื้นที่ 6 จังหวัดภาคใต้ที่ประสบกรณีพิบัติ
เพื่อให้ผู้ประสบภัยที่ว่างงาน หรือต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ ได้มีความรู้ทักษะในการประกอบ
อาชีพอิสระ ได้รับงบประมาณ ดำเนินโครงการ จำนวน 9,123,800 บาท

จัดมหกรรมแรงงานเพื่อผู้ประสบภัยกรณีพิบัติจังหวัดภูเก็ต ในวันที่ 27 มกราคม 2548 ณ
บริเวณสะพานหิน อ.เมือง จ.ภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประสบภัยและครอบครัวที่
ได้รับความเดือดร้อน ได้มีงานทำและสามารถประกอบอาชีพอย่างมั่นคง โดยมีผู้ร่วมงานประมาณ
7,190 คน ผลการดำเนินการ มีดังนี้

นัดพบแรงงาน ประกอบด้วย นายจ้าง/สถานประกอบการแจ้งตำแหน่งงานว่าง 27,051
อัตรา นายจ้าง/สถานประกอบการที่มาร่วมรับสมัครงานด้วยตนเองในวันงาน 102 ราย ผู้ลงทะเบียน
สมัครงาน 700 คน ได้รับการบรรจุงานทันที 313 คน มหกรรมอาชีพและแนะแนวอาชีพ

ประกอบด้วย เนาะแนวอาชีพ และทดสอบความพร้อมทางอาชีพ 1,750 คน ให้คำปรึกษาแนะแนวทางการประกอบอาชีพ 825 คน สาธิตการประกอบอาชีพอิสระ 14 อาชีพ ผู้เข้าชมการสาธิต 1,048 คน ผู้เข้ารับการศึกษาอาชีพ 753 คน แสดงสินค้า OTOP 14 จังหวัดภาคใต้ 40 อาชีพ สร้างอาชีพใหม่ให้ผู้ประสบภัยพิบัติใน 5 ประเภทอาชีพ ได้แก่ ผักไถ่ต้มคาวมัน นวดแผนไทย น้ำผลไม้ปั่นสวรรค์ คนได้ ปลา และบาบีคิว 3 เทวดา มีผู้เข้าร่วมฝึกอาชีพ 212 คน คลินิกแรงงาน ประกอบด้วย ให้คำปรึกษาในการจ้างแรงงานต่างด้าว 79 คน ให้คำปรึกษาในการไปทำงานต่างประเทศ 130 คน ลงทะเบียนประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ 74 คน ให้คำปรึกษากรณีการใช้สิทธิประกันการว่างงาน 84 คน ลงทะเบียนใช้บริการคลินิกประกันการว่างงาน 21 คน ผู้เข้าชมนิทรรศการ 1,651 คน ปัญหาอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติในพื้นที่ประกอบด้วย

- 1) ผู้ประสบภัยส่วนใหญ่มีสภาพจิตใจไม่พร้อมที่จะทำงาน
 - 2) บางรายไม่มีวุฒิการศึกษา และมีอายุเกินกว่าเงื่อนไขที่นายจ้างระบุ ทำให้ไม่ได้รับการบรรจุงาน
 - 3) บางรายต้องการรอทำงานกับนายจ้างเดิม เนื่องจากสถานประกอบการบางแห่งอยู่ในระหว่างซ่อมแซม จึงยังไม่เปิดดำเนินการ
 - 4) ผู้ที่เคยประกอบอาชีพประมง ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ
4. รายงานผลการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากธรณีพิบัติภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้ ของกระทรวงกลาโหม

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงกลาโหมรายงานผลการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากธรณีพิบัติภัยใน 6 จังหวัดภาคใต้ ในช่วงวันที่ 1 ถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2548 ดังนี้

การดำเนินการก่อสร้างบ้านพักให้กับผู้ประสบภัยผลการปฏิบัติ "บ้านพักชั่วคราว"

กองบัญชาการทหารสูงสุด โดย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาดำเนินการก่อสร้างบ้านพักชั่วคราวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และทำการส่งมอบแล้ว รวมทั้งสิ้น จำนวน 170 ยูนิต ได้แก่ บริเวณพื้นที่

ทำเรือทุ่งละออง หมู่ 1 ตำบลบางวัน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา จำนวน 20 ยูนิต, บริเวณพื้นที่
ทำเรือกระบุรี ตำบลเกาะพระทอง และบ้านหินลาด อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา จำนวน 150 ยูนิต

กองทัพบก ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักชั่วคราวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และทำการส่งมอบแล้ว รวม
ทั้งสิ้น จำนวน 520 ยูนิต ได้แก่ บริเวณพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วง และบ้านพรุเดียว
จำนวน 500 ยูนิต และบริเวณพื้นที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสำนักสงฆ์ บ้านน้ำเค็ม จังหวัดพังงา
จำนวน 20 ยูนิต

กองทัพเรือ ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักชั่วคราวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และทำการส่งมอบแล้ว รวม
ทั้งสิ้น จำนวน 72 ยูนิต ได้แก่ บริเวณพื้นที่ เกาะคอเขา อำเภอกะทู้ป่า จังหวัดพังงา

กองทัพอากาศ ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักชั่วคราวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และทำการส่งมอบแล้ว
รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 ยูนิต ได้แก่ บริเวณพื้นที่ กิ่งอำเภอสุดทราย จังหวัดระนอง

4.1 ผลการปฏิบัติ "บ้านพักถาวร"

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โดย สำนักโยธาธิการกลาโหม รับผิดชอบ
จำนวน 119 หลัง

ผลการปฏิบัติ ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักถาวรเสร็จเรียบร้อยแล้ว และทำการส่งมอบแล้ว
จำนวน 8 หลัง เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมี ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธานในการส่ง
มอบ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ บ้านหาดยาว หมู่ที่ 4 ตำบลคลองชัน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
จำนวน 3 หลัง และบริเวณพื้นที่บ้านเกาะจำ ตำบลศรีบอยา อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่
จำนวน 5 หลัง สำหรับการดำเนินการก่อสร้างอีก จำนวน 5 หลัง ผลการดำเนินการมีความก้าวหน้า
ร้อยละ 52

กองบัญชาการทหารสูงสุด โดย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบ จำนวน 159
หลัง

ผลการปฏิบัติ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการสำรวจพื้นที่และดำเนินการตรวจสอบ
กรรมสิทธิ์ที่ดิน

กองทัพบก รับผิดชอบ จำนวน 800 หลัง

ผลการปฏิบัติ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการทำรากฐานและเทตอหม้อ จำนวน 25 หลัง, เทศานคอดิน จำนวน 13 หลัง, ผูกเหล็กคานคอดิน จำนวน 14 หลัง และวางผังชุดหลุม จำนวน 1 หลัง บริเวณพื้นที่ บ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง อำเภอดะกั่วป่า จังหวัดพังงา

กองทัพอากาศ รับผิดชอบ จำนวน 234 หลัง

ผลการปฏิบัติ ปัจจุบันอยู่ในระหว่างการสำรวจพื้นที่ เกาะคอเขา อำเภอดะกั่วป่า จังหวัดพังงา และพื้นที่เกาะลันตาใหญ่ อำเภอกะลาสินดา จังหวัดกระบี่ ดำเนินการปรับพื้นที่และชุดหลุม บริเวณเกาะลิเเห่ อำเภอมือเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการดำเนินการปรับพื้นที่และชุดหลุม มีความก้าวหน้าร้อยละ 77

กองทัพอากาศ รับผิดชอบ จำนวน 179 หลัง

ผลการปฏิบัติ ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักถาวร บริเวณพื้นที่บ้านบางเบน อำเภอเกาะเปอร์ จังหวัดระนอง เสร็จเรียบร้อยและทำการส่งมอบแล้ว จำนวน 42 หลัง เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการส่งมอบ และอยู่ในระหว่างการเคลื่อนย้ายเจ้าหน้าที่ก่อสร้างไปที่หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เพื่อก่อสร้างอีก จำนวน 60 หลัง ต่อไป

4.2 สรุปผลการดำเนินการก่อสร้างบ้านพัก

4.2.1 บ้านพักชั่วคราว ก่อสร้างแล้วเสร็จทุกพื้นที่บ้านพักถาวรพื้นที่จังหวัดระนอง เสร็จเรียบร้อยและทำการส่งมอบแล้ว จำนวน 52 หลัง และอยู่ในระหว่างการก่อสร้างอีก จำนวน 60 หลัง

4.2.2 พื้นที่จังหวัดกระบี่ เสร็จเรียบร้อยและทำการส่งมอบแล้ว จำนวน 8 หลัง และอยู่ในระหว่างการก่อสร้างอีก จำนวน 5 หลัง ความคืบหน้าคิดเป็นร้อยละ 52

4.2.3 พื้นที่จังหวัดพังงา อยู่ในระหว่างดำเนินการวางผังชุดหลุม ทำรากฐานเทตอหม้อ เทศานคอดิน และผูกเหล็กคานคอดิน

4.3 การดำเนินการก่อสร้างโรงเรียน

4.3.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 35 บ้านบางสัก จังหวัดพังงา งานผังอาคาร และชุดดินเรียบร้อย งานฐานราก และเสาตอม่อ เหล็กร้อยละ 80

4.3.2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 อำเภอบางพวน จังหวัดกระบี่ งานผังอาคาร และชุดดินเรียบร้อย

4.3.3 งานฐานราก และเสาตอม่อ เหล็กร้อยละ 80 งานเทคานาคอนกรีต และเทพื้นอาคาร เหล็ก ร้อยละ 20

สรุปผลการปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยของกระทรวงกลาโหม (วสพร, 2548)

1) ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น ค้นหาผู้เสียชีวิต ให้การรักษาพยาบาล จัดการศพ นิดพันสารเคมีในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ บุรณะ/พื้นฟูพื้นที่ รื้อถอนซากอาคาร แจกจ่ายน้ำ เครื่องอุปโภค - บริโภค ให้กับราษฎรในพื้นที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งช่วยเหลือด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ เช่น อาชีพประมง อาชีพการให้บริการต่างๆ อาชีพเรือท่องเที่ยว เป็นต้น

2) ปลัดกระทรวงกลาโหม รองปลัดกระทรวงกลาโหม และคณะ พร้อมสมาคมภริยาข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เดินทางไปปฏิบัติราชการเพื่อส่งมอบบ้านถาวร จำนวน 8 หลัง ให้กับผู้ประสบภัยกรณีพิบัติในพื้นที่จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548

5. องค์การพัฒนาเอกชน : การฟื้นฟูชีวิต ชุมชน หลังภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ ณ จังหวัดระนอง

ภายหลังการเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติครั้งนี้ มีหน่วยงาน ต่าง ๆ ได้เข้าไปให้การช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยเป็นจำนวนมาก หลายหน่วยงานได้เข้าไปช่วยเหลือบุคคลในกลุ่มต่างๆ ที่ประสบภัย ในรูปแบบต่างๆทั้งการช่วยเหลือ การบรรเทาความทุกข์ และการฟื้นฟูจิตใจ เด็กเป็น

กลุ่มเป้าหมายหนึ่งที่หน่วยงานที่ทำงานด้านเด็กได้ให้ความสนใจ โดยเฉพาะเด็กที่รอดชีวิตจากเหตุการณ์ แต่ต้องสูญเสียบ้าน บุคคลที่เป็นที่รัก โรงเรียน อาคารเรียนเสียหาย ต่างเป็นประเด็นที่หลายฝ่ายอยากเข้าไปช่วยเหลือ

จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมามีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นจำนวนมาก การให้ความช่วยเหลือมีความก้าวหน้าแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ หลายพื้นที่ประสบปัญหาอุปสรรคในรูปแบบต่างๆ เช่นการให้ความช่วยเหลือที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ปัญหาความขัดแย้ง ในสิทธิที่ทำกิน ความไม่พอเพียงของเงินทุนฟื้นฟู ซึ่งส่งผลกระทบต่อการฟื้นฟูวิถีชีวิตและชุมชน

องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็ก เยาวชน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูวิถีชีวิตชุมชน จำนวนมากมาย ดังตัวอย่างการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ ที่เข้าไปดำเนินงานในพื้นที่

6. สหทัยมูลนิธิ

จัดทำ”โครงการฟื้นฟูครอบครัวและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากกรณีพิบัติภัยชายฝั่งอันดามัน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ ร่างกาย และสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบให้มีความหวัง มีเป้าหมายในชีวิตสามารถทำหน้าที่และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ กลุ่มเป้าหมายหลัก ครอบครัวและเด็ก ที่รับผลกระทบในพื้นที่ ตำบลกำพวน และตำบลนาคา กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง จำนวน 12 หมู่บ้าน กลุ่มเป้าหมายรอง เป็นครอบครัว เด็กและเยาวชนที่รับผลกระทบในพื้นที่ของจังหวัดอื่นๆ โดยการเสริมช่วยงานด้านการฟื้นฟูเด็กและครอบครัว ในลักษณะการส่งต่อเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบเข้ารับบริการของโครงการฟื้นฟูเด็กและครอบครัวฯของมูลนิธิฯเป็นรายๆไป มีระยะเวลาการดำเนินงาน 3 ปี (มกราคม 2548 – ธันวาคม 2550)

6.1 ลักษณะการดำเนินงาน

6.1.1 การดำเนินการช่วยเหลือเฉพาะหน้าแก่ครอบครัวผู้ประสบภัยโดยตรง ผ่านผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และโรงเรียนของเด็กๆที่ประสบภัยโดยตรง (การช่วยเหลือฉพาะแก่เด็กทารก หนังสือเรียน ของเล่น เงิน ข้าวสาร)

6.1.2 การช่วยเหลือเฉพาะราย การช่วยเหลือตามกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ การบำบัดทางจิตใจ การให้คำปรึกษาการช่วยเหลือครอบครัวผู้รับบริการ การบริการนมผลสำหรับ เด็ก การสนับสนุนทุนการศึกษา แก่เด็กวัยเรียน 200 ราย การช่วยเหลือข้ายังชีพ 70 ครอบครัว การซ่อมแซมที่อยู่อาศัย 20 ครอบครัว

6.1.3 การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อบำบัดคลี่คลายปัญหาฟื้นฟูสภาพจิตใจและพัฒนา ศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย

7. Save the Children UK

เป็นองค์กรที่สนับสนุนหน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานด้านเด็กในพื้นที่ประสบภัย โดย สนับสนุนงานผ่านองค์กรในพื้นที่ เช่นสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน มูลนิธิดวงประทีป และมูลนิธิ เด็ก สนับสนุนองค์กร TAG ในการให้ความช่วยเหลืออพยพคนงาน รวมทั้งการซ่อมแซมโรงเรียน อพยพเด็กอย่างไม่เป็นทางการในที่พักชั่วคราว และรณรงค์ HIV และเอดส์ ด้วย

8. UNICEF

ทำงานช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ประสบภัย ในเขตพื้นที่ 6 จังหวัด โดยการระดมทุน สาธารณะในการบริจาคช่วยเหลือเด็กในพื้นที่ ประสบภัย

9. บทบาทภาครัฐกับแนวทางการช่วยเหลือและฟื้นฟูเด็ก

การแก้ไขเร่งด่วนในด้านการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ) ได้มอบ หมายให้สำนักเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) พังงา นำเด็กทั้งหมดไปฝากเรียนโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์จังหวัดกระบี่ พร้อมกับก่อสร้างหอพักและโรงอาหารเพิ่มเติม เพื่อรองรับเด็กที่อาจจะ เพิ่มขึ้น ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะมีการถ่ายเทไปให้กับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในพื้นที่ภาคใต้ อีก 5 แห่ง มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จะทำการก่อสร้างโรงเรียนขึ้นที่ อ.ตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยจะใช้พื้นที่เดิมของโรงเรียนบ้านบางสัก จ.พังงา ที่พังเสียหาย ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลา ก่อสร้างประมาณ 6 เดือน ใช้งบประมาณ 90 ล้านบาท สามารถรองรับนักเรียนได้ 300 คน โดยจะ

รองรับเด็กที่เคยเป็นเด็กในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และเด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตจากคลื่นยักษ์ไว้ทั้งหมด นอกจากนี้จะจัดสรรงบประมาณอีก 20 ล้านบาทยกระดับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ใน จ.กระบี่ ซึ่งก่อนหน้านี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระกระแสรับสั่งให้ดำเนินการช่วยเหลือเด็กกำพร้าทั้งหมด โดยให้อยู่ในการดูแลของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

นอกจากนี้ในส่วนของการให้การเลี้ยงดูแก่เด็กต่อไปนั้น เด็กที่ยังมีญาติพี่น้องก็จะมีการติดต่อญาติ โดยให้นำหลักฐานมาขอรับกลับไปดูแล ส่วนเด็กกำพร้าที่ไม่มีญาติพี่น้องเลย ทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จะได้ทำการเร่งจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์รับไปเลี้ยงดู

กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมหาแนวทางจัดทำฐานข้อมูลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจากภัยพิบัติให้เป็นระบบเดียวกัน เพื่อประสิทธิภาพในการช่วยเหลือเด็ก ซึ่งขณะนี้ตัวเลขของเด็กกำพร้าประมาณ 1,100 ราย โดยกระทรวงศึกษาธิการจะรับผิดชอบในเรื่องของการให้การศึกษา กระทรวงสาธารณสุขจะรับผิดชอบในด้านจิตใจ และกระทรวงพัฒนาสังคมฯ ดูแลเรื่องการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ โดยขณะนี้กระทรวงสาธารณสุข มีโครงการศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ ใน 5 อำเภอ ของ 6 จังหวัดภัยพิบัติงบประมาณ 29 ล้านบาท โครงการจัดตั้งบ้านชุมชนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาเด็ก ที่โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของกรมอนามัย โดยจะปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการให้ดูแลเด็กให้มากขึ้น

9.1 ปัญหาที่พบการช่วยเหลือเด็กจากการทำงานภาครัฐ

ด้านทุนการศึกษาของภาครัฐที่ให้การสนับสนุนในกรณีเด็กกำพร้าคนละ 25,000 บาท และกรณีที่ไม่กำพร้า คนละ 15,000 บาท ยังมีปัญหาในกรณีที่เด็กย้ายมาจากพื้นที่อื่น โรงเรียนไม่มีข้อมูล ทำให้เด็กที่ประสบภัยยังไม่ได้รับทุน

การยังไม่มี การติดตั้งสัญญาณเตือนภัยในบริเวณพื้นที่ประสบภัย ทำให้ชาวบ้าน เด็ก ต้องคอยฟังสัญญาณจากวิทยุ โทรทัศน์ และคอยตื่นตระหนก หวาดกลัวอยู่เสมอ ดังเช่นการเกิดกรณีเมื่อปลายเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ทำให้เด็กมีภาวะความหวาดกลัว กลัวข่าวลือคำว่า” คลื่น”

นอกจากนี้ในส่วนขององค์กรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่พบว่า มีการทำงานหลายกลุ่มมาก ขาดการประสานงานและความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างองค์กร มีความซ้ำซ้อนในการทำงาน ในพื้นที่ยังมีกลุ่มชายขอบที่เข้าไม่ถึงบริการของรัฐด้านสวัสดิการสังคม ผู้ประสบภัยส่วนใหญ่เมื่อประสบความเดือดร้อน ไม่มีความรู้ที่ตนเองมีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการสังคมอะไรบ้าง และปัญหา ด้านการศึกษาของเด็ก การทำงานของภาครัฐมักจะเน้นที่เด็กกำพร้า พ่อ แม่ ตกงานไม่ได้รับความช่วยเหลือ (ขาดการทำงานกับครอบครัว/เครือญาติ) แนวทางการช่วยเหลือเด็กบางเรื่องไม่สอดคล้อง เช่นการแยกเด็กออกจากครอบครัวหรือชุมชน เด็กในศูนย์ถูกจัดให้มีกิจกรรมจากหน่วยงานต่างๆ มากเกินไป มีการละเมิดสิทธิเด็ก การสัมภาษณ์เด็กที่ประสบภัยโดยขาดการคำนึงถึงความรู้สึกของเด็ก การเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยงาน

และพบว่าหลายพื้นที่ถูกละเลย ยังเข้าไม่ถึงการช่วยเหลือ เช่นกลุ่มต่างๆ แรงงานต่างชาติ แรงงานย้ายถิ่น (ภาคอีสาน) เมืองครีกรเข้าไปช่วยเหลือน้อยมาก จึงไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน บางพื้นที่มีปัญหาเรื่องสัญชาติ ไม่ได้รับความเป็นธรรม และการพึงปฏิบัติ และมีบางพื้นที่ยังถูกกีดกันในการทำงาน ใช้มิติทางศาสนามาเป็นเครื่องมือในการให้ชาวบ้านเข้าไปรับการช่วยเหลือ (แลกเปลี่ยน)

9.2 ข้อเสนอแนวทางการทำงานด้านเด็ก

9.2.1 การฟื้นฟูด้านสุขภาพจิตของเด็กและครอบครัวที่ประสบภัยเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

9.2.2 การส่งเสริมการทำหน้าที่ของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน

9.2.3 องค์กรที่ทำงานด้านเด็กจะต้องมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนข้อมูล และวางแผนการทำงานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

9.3 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

9.3.1 ต้องใช้เหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ เป็นกรณีศึกษา ทบทวน กลไกการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยและครอบครัว

9.3.2 รัฐต้องให้บริการสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิในการเข้าถึงบริการของรัฐเช่น สิทธิด้านการประกันสังคม การศึกษา การจัดหางาน การรักษาพยาบาล การพัฒนาคุณภาพชีวิต

9.3.3 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน และการทำงานเชิงรุกให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และชุมชน

9.3.4 ส่งเสริมศักยภาพประชาชนเพื่อความสามารถในการพึ่งพาตนเองในระยะยาว โดยใช้กลไกของชุมชนเพื่อชุมชน

9.3.5 รัฐต้องให้ความคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพความปลอดภัยของเด็ก

สรุปผลการให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ (วสพร, 2548)

1. การให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิโดยหน่วยงานจากภาครัฐ

1.1 กระทรวงกลาโหมให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น ค้นหาผู้เสียชีวิต ให้การรักษาพยาบาล จัดการศพ นิตพินสารเคมีในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ บุรณะ/พื้นฟูพื้นที่ รื้อถอนซากอาคารบ้านเรือน แจกจ่ายน้ำ เครื่องอุปโภค - บริโภค ให้กับราษฎรในพื้นที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งช่วยเหลือด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ เช่น อาชีพประมง อาชีพการให้บริการต่างๆ อาชีพเรื่อท่องเที่ยว เป็นต้น

1.2 สำนักนายกรัฐมนตรีได้มอบเงินกองทุนให้แก่ผู้ประสบภัยฯ ให้แก่ผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บรักษาตัวที่โรงพยาบาล ผู้บาดเจ็บที่ไม่รักษาตัวที่โรงพยาบาล และผู้ว่างงาน เป็นต้น

1.3 กระทรวงแรงงานได้ให้การช่วยเหลือโดยการจัดหางาน จัดอบรมอาชีพใหม่ และแนะอาชีพใหม่ และการให้คำปรึกษาแก่แรงงานที่ประสบภัยฯ

1.4 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ช่วยเหลือการให้การศึกษาแก่เด็กที่ประสบภัย

1.5 กระทรวงสาธารณสุข ให้ความช่วยเหลือในด้านฟื้นฟูสุขภาพจิตให้กับเด็ก

1.6 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้ความช่วยเหลือดูแลการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กที่ประสบภัยฯ

2. การให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ประสบภัยกรณีพิบัติสึนามิโดยหน่วยงานจากภาคเอกชน

2.1 สหทัยมูลนิธิ ได้จัดทำ “โครงการฟื้นฟูครอบครัวและเด็กที่ได้รับผลกระทบจากกรณีพิบัติภัยชายฝั่งอันดามัน” เพื่อฟื้นฟูสภาพทางจิตใจ ร่างกาย และสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งประกอบด้วย การบริจาคนมผงสำหรับเด็ก การสนับสนุนการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน ช่วยเหลือค่ายังชีพ การซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อบำบัดปัญหา ฟื้นฟูสุขภาพจิต พัฒนาศักยภาพ ของครอบครัวและเด็กในพื้นที่กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

2.2 Save the Children UK เป็นองค์กรที่สนับสนุนหน่วยงาน/องค์กรที่ทำงานด้านเด็กในพื้นที่ประสบภัย โดยสนับสนุนงานผ่านองค์กรในพื้นที่ เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน มูลนิธิดวงประทีป และมูลนิธิเด็ก สนับสนุนองค์กร TAG ในการให้ความช่วยเหลืออพยพคนงาน รวมทั้งการซ่อมแซมโรงเรียน อพยพเด็กอย่างไม่เป็นทางการในที่พักชั่วคราว และรณรงค์ HIV และเอดส์ด้วย

2.3 UNICEF ทำงานช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ประสบภัย ในเขตพื้นที่ 6 จังหวัด โดยการระดมทุนสาธารณะในการบริจาคช่วยเหลือเด็กในพื้นที่ ประสบภัย

ทรัพยากรศูนย์รับบาลและพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเด็กก่อนวัยเรียน 2 - 6 ปี

การที่เราจะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น ต้องเริ่มจากการพัฒนาคนในประเทศให้มีศักยภาพเสียก่อน และการพัฒนาคนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียน เนื่องจากเด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์และนับว่าเป็นช่วงชีวิตที่สำคัญที่สุดของการปลูกฝัง ทั้งยังเป็นช่วงที่มีการเรียนรู้มากที่สุด ต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา จึงควรพัฒนาทักษะและฝึกประสบการณ์อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นถ้าเด็กวัยนี้ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วก็จะส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพและคุณค่าของสังคม (ฉัตรสุดา, 2548)

ความหมายเด็กก่อนวัยเรียน

มาสโซเกลีย (1977) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเป็นคำที่ใช้เรียกเด็กที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ซึ่งอยู่ในวัยคุณภาพของชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญากำลังเริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่

ฉัตรสุดา (2548) ได้ให้ความหมายของเด็กก่อนวัยเรียน หรือเด็กปฐมวัย (Pre - school Child) ไว้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนหรือเด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุ 2 – 6 ปี มีการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว และยังเป็นวัยแห่งการปูพื้นฐานในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ศรีเรือน (2540) ได้ให้ความหมายของเด็กก่อนวัยเรียนไว้ว่า เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปีครึ่ง จนถึงอายุ 6 ปี เป็นวัยที่อยากเป็นอิสระ อยากเป็นของตัวเอง อยากช่วยตัวเอง ชอบปฏิเสธ และหัวคือ ไม่สู้จะตามใจใครง่าย ๆ จึงเรียกว่า “วัยช่างปฏิเสธ”

จากความหมายเด็กก่อนวัยเรียนข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เป็นคำที่ใช้เรียกเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ปี จนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยคุณภาพของชีวิต เนื่องจากมีการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว และยังเป็นวัยแห่งการปูพื้นฐานในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ความหมายของพัฒนาการ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของพัฒนาการไว้ ดังนี้

นิตยา (2542) กล่าวว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการทำงานหรือหน้าที่ต่าง ๆ จากง่ายเป็นยาก ซับซ้อนและแม่นยำมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นในด้านต่าง ๆ คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ

สุชา (2541) กล่าวว่า พัฒนาการ หมายถึง ลำดับของการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ทุกส่วนที่ต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต การเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ เป็นขั้น ๆ จากระยะหนึ่งไปสู่ระยะหนึ่งเพื่อที่จะไปสู่สภาวะ โดยจะทำให้มีลักษณะและความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม

แสงเดือน (2545) กล่าวว่า พัฒนาการหมายถึง การเปลี่ยนแปลงหรือการเจริญออกงาม ทั้งในโครงสร้างและแบบแผนของอินทรีย์ทุกส่วน มนุษย์ทุกคนต้องผ่านขั้นตอนของพัฒนาการตลอดชีวิต

จากความหมายของพัฒนาการ (Development) ที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ข้างต้น สามารถสรุปความหมายของพัฒนาการได้ว่า “เป็นการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายที่แต่ละคนจะพัฒนาไป รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของขนาดร่างกาย และการมีทักษะความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ จากระยะหนึ่งไปอีกระยะหนึ่ง โดยมีผลทำให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์จิตใจและสติปัญญา

พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 2 – 6 ปี)

วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้นของพัฒนาการทุก ๆ ด้านของชีวิตคนเรา เป็นช่วงสำคัญที่สุดในชีวิต ซึ่งมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่สำคัญดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย (พรณี, 2548)

พัฒนาการทางด้านร่างกาย หมายถึง ความเจริญเติบโตที่เกี่ยวข้องกับร่างกายทั้งหมด ทั้งน้ำหนัก และส่วนสูง ตลอดจนความสามารถและมีทักษะในการทำงานอย่างประสานสัมพันธ์ กันได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อย่อย ซึ่งในเด็กก่อนวัยเรียนจะมีพัฒนาการ ด้านร่างกายตามวัย ดังนี้

1.1 อายุ 2-3 ปี

1.1.1 ยืนบนขาเดียวได้ชั่วครู่

1.1.2 เวลาวิ่งยังงุ่มง่าม

1.1.3 เดินขึ้นลงบันไดได้เอง แต่ยังสลับขาไม่ได้ เวลาขึ้นต้องพักเท้า แล้วก้าวขึ้นด้วยเท้าเดิมเสมอ

1.1.4 เริ่มขี่จักรยานสามล้อ แต่ยังขี่เองไม่ได้ ต้องมีผู้ใหญ่จูงจักรยานให้เคลื่อนที่ ตนเองจะวางเท้าไว้เฉย ๆ การเคลื่อนเท้าจะเป็นไปตามที่ขาเหยียบหมุนขึ้นลงจากการหมุนของสามล้อ เมื่อปลายวัย 2 ปี ใกล้ 3 ปี เด็กจะสามารถขี่จักรยานได้เอง โดยไม่ต้องมีผู้ใหญ่ช่วย เด็กบางคนสามารถขี่จักรยาน 3 ล้อ ได้ตั้งแต่ 2 ปีครึ่ง

1.1.5 ทรงตัวเตะลูกบอลได้โดยไม่ล้ม แต่การเตะยังไม่ออกแรงมากนัก

1.1.6 สามารถใช้ค้อนตอกวัตถุได้ตรง

1.1.7 สามารถปิด – เปิด กระจับป่องหรือกล่องที่มีการปิด – เปิด ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนหรือสวมใส่สิ่งของเข้าด้วยกันได้

1.1.8 ช่วงปลายวัย สามารถปิด – เปิด ภาชนะที่ซับซ้อนมากขึ้น สามารถหมุนฝาขวดเปิดออกได้เอง แต่ยังปิดหมุนกลับเหมือนเดิมไม่ได้

1.1.9 สวมกางเกงง่าย ๆ ใต้เอง เช่น เป็นกางเกงที่เป็นยางยืด ไม่มีเครื่องเกาะเกี่ยวใด ๆ เพียงดึงขึ้นมาที่เอวเท่านั้น แต่บางครั้งยังสอดใส่ขาไม่ถูก จะสอดขา 2 ข้าง ลงในขากางเกงช่องเดียวกัน ปลดปล่อยให้อีกช่องหนึ่งว่าง และส่วนมากมักจะเป็นการนั่งสวม

1.2 อายุ 3-4 ปี

1.2.1 สามารถสวมกางเกงได้คล่องแคล่วขึ้น สวมได้ถูกต้อง ไม่สลับขากางเกงกัน และในช่วงปลายวัยและสามารถยืนมกางเกงได้โดยไม่ลื้ม

1.2.2 เดินได้เร็ว และวิ่งได้เร็ว โดยสามารถทรงตัวได้ วิ่งได้โดยไม่ลื้ม แต่ไม่สามารถเริ่มหรือหยุดได้ทันที

1.2.3 ยืนขาเดียวได้นานขึ้น ปีนป่ายได้

1.2.4 กระโดดได้ แต่ยังไม่ดีนัก การทรงตัวหลังจากกระโดดแล้วยังโอนเอนจะลื้มบ้างในบางครั้ง

1.2.5 สามารถปิด – เปิด ฝาภาชนะได้คล่องขึ้น และจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนในช่วงปลายวัยจะสามารถปิด – เปิด ฝาภาชนะได้เกือบทุกชนิด

1.2.6 เดินขึ้นลงบันได โดยสลับขาจะต้องจับราวบันไดขณะขึ้นลง ในช่วงปลายวัยสามารถเดินขึ้นลงบันไดสลับขาขึ้นได้โดยไม่ต้องจับราวบันได

1.2.7 สามารถเตะลูกบอลได้แรงมากขึ้น โดยไม่ลื้มและสามารถโยนลูกบอลได้

1.2.8 ขี่จักรยานสามล้อได้คล่องแคล่ว สามารถเลี้ยวตามจุดต่าง ๆ ได้ตามต้องการ หยุดได้ทันที เมื่อให้หยุดและสามารถขี่จักรยาน 2 ล้อ ที่มีล้อเล็ก ๆ รองรับข้างละล้อได้คล่องแคล่ว และในช่วงปลายวัยสามารถขี่ได้คล่องและเลี้ยวซ้าย – ขวา ได้ตามต้องการ เลี้ยวมุมแคบ ๆ ได้ หักหลบสิ่งกีดขวางได้โดยไม่ชน

1.2.9 การทำงานของกล้ามเนื้อเล็กยังไม่ประสานสัมพันธ์กันนัก จนในช่วงปลายวัยการทำงาน ของกล้ามเนื้อเล็กจึงดีขึ้นกว่าเดิม สามารถใช้กรรไกรตัดกระดาษได้แต่ยังไม่ตรงเส้น

1.2.10 สามารถจับดินสอขีดเขียนได้ และระบายสีได้ แต่ยังระบายออกนอกเส้น

1.2.11 ใส่เสื้อและถอดเสื้อเองได้ สามารถติดกระดุมเม็ดใหญ่ได้ แกะกระดุมออกได้ แต่บางครั้งมี การช่วยบ้าง

1.3 อายุ 4-5 ปี

1.3.1 พัฒนาการของกล้ามเนื้อใหญ่ดีขึ้นมาก เด็กสามารถบังคับการเคลื่อนไหวได้ดี เช่น เดินแข่ง ปลายเท้าได้ไกล 10 ฟุต กระโดดได้ดี วิ่งได้เร็วมากโดยไม่ล้ม เดินท่าทางต่างๆ ได้ ปีนป่ายได้ คล่องแคล่ว ขึ้นลงบันไดได้เร็วโดยไม่ต้องจับ ถือจักรยาน 2 ล้อ และเลี้ยวได้คล่อง

1.3.2 การทำงานของกล้ามเนื้อเล็กเริ่มประสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น เช่น สามารถตัดกระดาษตาม เส้นได้ดีขึ้น ถึงแม้จะไม่ตรงตามเส้นก็ตาม ระบายสีภาพใหญ่ ๆ ได้โดยไม่ออกนอกกรอบ ติด กระดุมและถอดกระดุมออกเองได้คล่องขึ้นโดยไม่ต้องช่วย ปิด-เปิด ฝาภาชนะได้คล่อง นึกปะ ตัดกระดาษได้ แปรงฟันได้เอง

1.4 อายุ 5-6 ปี

1.4.1 กล้ามเนื้อใหญ่พัฒนาเต็มที่ สามารถควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ได้ดี เช่น เด็ก สามารถเดินเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องออกนอกเส้น กระโดดสลับขากันได้ดี กระโดดได้สูงประมาณ 1 ฟุต วิ่งได้เร็วขึ้น สามารถงอขาและเตะลูกบอลได้ ปีนป่ายได้คล่องแคล่ว ขึ้นเขาเดียวได้นาน เป็นต้น

1.4.2 การทำงานของกล้ามเนื้อเล็กประสานกันได้ดี สามารถติดกระดุม – แกะกระดุมเม็ดเล็กออกเองได้คล่องโดยไม่ต้องช่วย ผูกเชือกกรองเท้าได้ จับดินสอได้ดี ระบายสีได้ดีไม่ออกนอกกรอบ วาดรูปได้ ร้อยลูกปัดเม็ดโต ๆ พับกระดาษ ปั่นแป้งได้ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรอยได้

พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กก่อนวัยเรียน มีมาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กโดยเฉลี่ยแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 มาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กวัย 1-5 ปีโดยเฉลี่ย

อายุ	น้ำหนัก (กิโลกรัม)		ส่วนสูง (เซนติเมตร)	
	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย
1 ปี	12.0	12.0	85.0	85.0
2 ปี	14.0	14.45	95.2	96.0
3 ปี	15.83	16.05	102.4	103.4
4 ปี	17.0	17.8	108.3	109.0
5 ปี	19.0	19.6	114.0	114.6

ที่มา : ฉัตรสุตา, (2548)

จากข้อมูลในตารางที่ 4 สามารถอธิบายพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กก่อนวัยเรียนได้ว่า เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการด้านน้ำหนัก และส่วนสูงช้ากว่าทารก การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่มักจะเปลี่ยนแปลงทางสัดส่วน ซึ่งจะมีน้ำหนักเฉลี่ยของเด็กวัยนี้ประมาณ 12-20 กิโลกรัม ส่วนสูงประมาณ 85-115 เซนติเมตร

อย่างไรก็ตาม พัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียน ในช่วง 2 – 6 ปี จะขึ้นอยู่กับ การออกกำลังกาย การพักผ่อน และได้รับอาหารที่มีคุณค่าเพียงพอทั้งปริมาณและคุณภาพ การดูแลสุขภาพ สัดส่วนของร่างกายจะเปลี่ยนแปลงจากวัยทารก โดยหน้าตาแบบทารกเริ่มหายไป ศีรษะเล็กลงได้ ขนาดกับลำตัว ใหญ่กว้าง มือและเท้าใหญ่ขึ้น โครงกระดูกแข็งแรง ฟันแท้จะขึ้น 1-2 ซี่ ในตอนปลายของวัยนี้ ในด้านพัฒนาการของกล้ามเนื้อและการเคลื่อนไหว เด็กช่วงวัยนี้จะชอบวิ่ง กระโดด ไม่หยุดนิ่ง การทรงตัวดี ชอบเล่นมาก ผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดจำเป็นต้องให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีเพื่อความปลอดภัยของตัวเด็ก

2. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา (พรวณีย์, 2548)

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีเป้าหมาย อันเนื่องมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการคิดหาเหตุผล การใช้ภาษา การแก้ปัญหา การตัดสินใจและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญาสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1) พัฒนาการทางความคิด ความคิดของเด็กวัยนี้อยู่ในระยะการคิดก่อนเกิดการปฏิบัติการ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจท์ ความคิดช่วงนี้ เป็นความคิดที่เกิดจากการรับรู้ยังไม่มีเหตุผล วัยนี้เด็กจะยึดความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ถือว่าตนเองเป็นจุดศูนย์กลางของทุกสิ่ง (egocentric) ซึ่งช่วงนี้จะเป็นช่วงอายุระหว่าง 2 - 4 ปี ช่วงต่อมาก็คือ อายุระหว่าง 4-7 ปี เด็กรู้จักสังเกตความแตกต่างและเปรียบเทียบได้ สามารถคิดแยกวัตถุเป็นหมวดหมู่ชั้นตอนได้ ตลอดจนการคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ได้ ช่วงนี้เด็กจึงรู้จักนับจำนวนตัวเลข ลักษณะทางความคิดของเด็กวัยนี้ที่เด่นชัดอีกประการหนึ่ง คือ เด็กวัยนี้จะมีจินตนาการสูงจนอาจเรียกได้ว่า “วัยแห่งความเพ้อฝัน”

2) พัฒนาการทางภาษา เด็กก่อนเข้าเรียนสามารถใช้ภาษาพูดได้ดีพอสมควร เด็กจะรู้จักคำศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และรู้ความหมายของคำใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เด็กเริ่มอ่านและเขียนได้ พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น เพศ จำนวนพี่น้อง ความเอาใจใส่ของบิดามารดา การสื่อสารในครอบครัวและสื่อมวลชนที่ครอบครัวรับ เด็กวัยนี้ชอบพูดเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องกับตน เนื่องจากเด็กวัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นมาก ดังนั้น เด็กจะช่างซักถาม พ่อแม่จะมีส่วนช่วยพัฒนาทางภาษาได้อย่างมาก นับตั้งแต่ตอบคำถามเด็ก การซักถาม การจูงให้พูดและการใช้คำที่ถูกต้อง การที่ผู้ใหญ่ยอมรับฟังการพูดคุยของเด็กจะช่วยทำให้เด็กมีความสามารถในการพูดในสิ่งที่เป็นสาระยิ่งขึ้น ปัญหาการพูดอาจเกิดขึ้นในช่วงนี้ได้ โดยเฉพาะช่วงอายุ 2 - 3 ปี เด็กอาจพูดติดอ่าง ซึ่งอาการดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากการขาดความสุข อารมณ์ดีงเครียด ตื่นเต้น หวาดกลัว เสียใจ ตลอดจนพ่อแม่เข้มงวดเกินไป หากพ่อแม่ช่วยให้เด็กมีความสุข คลายความวิตกกังวล หรือความหวาดกลัวของเด็กไปได้ อาการดังกล่าวก็จะหายไป

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา แบ่งออกตามช่วงวัยดังนี้

2.1 อายุ 2-3 ปี

2.1.1 สามารถพูดประโยคสั้น ๆ ได้ เป็นประโยคที่มีคำเพียง 3 – 4 คำ

2.1.2 ในช่วงปลายวัยจะรู้คำใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และรู้ความหมายของคำศัพท์บางคำได้ เป็นอย่างดี เช่น รู้จักคำสั่ง อย่า หยุด เอามา เป็นต้น

2.1.3 มีความสนใจช่วงสั้น ๆ

2.1.4 เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เช่น เลียนแบบท่าทาง เลียนแบบคำพูด เป็นต้น

2.1.5 บอกความต้องการได้ เข้าใจคำถาม และตอบคำถามได้มากขึ้น

2.1.6 สามารถบอกชื่อและนามสกุลตนเองได้

2.1.7 สนใจค้นหา สำรวจสิ่งต่าง ๆ

2.1.8 รู้จักของเหมือนกันเปรียบเทียบเข้าคู่กันได้บ้าง

2.1.9 รู้จักสี 2 – 3 สี ในช่วงปลายวัย รู้ขนาดเล็ก – ใหญ่ เมื่อปลายวัย

2.2 อายุ 3-4 ปี

2.2.1 สามารถพูดประโยคได้ยาวขึ้น เป็นประโยคมีคำ 6 – 8 คำ แต่จะเป็นประโยคที่ใช้คำง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เด็กบางคนยังพูดประโยคยาวถึง 8 คำไม่ได้ แต่ก็มีบางคนพูดได้เกิน 8 คำ แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะอยู่ระหว่าง 6 – 8 คำ มีคำว่า “และ” “กับ” “แล้วก็” เชื่อมประโยค

2.2.2 ยังมีความสนใจในช่วงสั้น ๆ แต่นานกว่าวัยทารก เด็กบางคนถ้าเป็นเรื่องที่สนใจมากจะมีความสนใจนานกว่าเรื่องที่ไม่น่าสนใจ โดยเฉพาะมีความสนใจประมาณ 5–8 นาที

2.2.3 สนใจสำรวจ ค้นบางสิ่งรอบ ๆ ตัว และมักใช้คำถามผู้ใหญ่ในเวลาสำรวจสิ่งของต่าง ๆ

2.2.4 รู้จักตั้งคำถามที่ตนเองต้องการถาม เช่น “จะไปไหนครับ” “รถไปอยู่ไหน” “คุณแม่ไปไหนมา” เป็นต้น

2.2.5 อธิบายรูปภาพในหนังสือได้ เรียกชื่อสิ่งของจากภาพที่เห็นได้ เช่น สามารถบอกได้ว่าเป็นโทรศัพท์มือถือ (ทั้งที่โทรศัพท์มือถือตัวละครกำอยู่ในมือ) แวนดา หม้อหุงข้าว โทรทัศน์ เป็นต้น

2.2.6 รู้จักสีมากขึ้น และสามารถจับคู่สีที่เหมือนกันได้

2.2.7 สามารถบอกได้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ ถ้ามีใครถาม เช่น “กินข้าวแล้วค่ะ” “จะไปหาแม่” หรือ “เล่นกับโบโบ้อยู่” “ช่วยคุณตารคน้ำ” เป็นต้น

2.2.8 เข้าใจความหมายของกาลเวลาในช่วงปลายวัย แต่เป็นเพียงเวลาราว ๆ ไม่ลึกซึ้ง เช่น เมื่อเช้านี้ เดี๋ยวนี้ วันนี้ เป็นต้น แต่ยังไม่เข้าใจเรื่องเมื่อวานนี้

2.3 อายุ 4-5 ปี

2.3.1 สามารถพูดประโยคได้ยาวขึ้นเป็นประโยคที่ใช้คำถึง 8–10 คำ เด็กบางคนสามารถใช้คำเชื่อมง่าย ๆ ในประโยคได้ เช่น “หนูกับน้องจะหาคุณแม่” หรือ “คุณครูไปกับแอนกับโอห์หรือคะ”

2.3.2 รู้จักสำรวจ และค้นหาสิ่งที่ในใจอยากรู้ แต่การสำรวจของเด็กวัยนี้โดยเฉพาะช่วงปลายวัยมักไม่ชอบถาม เหมือนเด็กในวัย 3 ปี จะค้นหาด้วยตนเองโดยการลองผิดลองถูก

2.3.3 สามารถอธิบายภาพในหนังสือได้ และสามารถบอกรายละเอียดในภาพได้

2.3.4 รู้จักสีมากขึ้น สามารถบอกสีได้ถูกต้องเกิน 6 สี เด็กส่วนมากสามารถบอกคู่สีที่เหมือนกันได้ 5 – 6 สี แต่มีเด็กบางคนไม่สามารถบอกได้เกิน 5 สี

2.3.5 รู้จักเพศของตน แลสามารถบอกได้ว่าตนเองเพศอะไร

2.3.6 สามารถบอกรูปร่างและขนาดได้ จัดเขียนรูปทรงได้ดี วาดภาพได้แต่เป็นการวาดที่เน้น บางส่วนให้มีรูปร่างขนาดใหญ่โต เช่น ภาพหน้าคน หรือหน้าสัตว์ จะวาดให้หน้าใหญ่แต่แขนขา และลำตัวเล็ก

2.3.7 บอกตำแหน่งได้ เช่น ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างบน ข้างล่าง เป็นต้น

2.3.8 เข้าใจเรื่องของเวลามากขึ้น เข้าใจความหมายของคำว่า “เมื่อวานนี้” “พรุ่งนี้”

2.3.9 เข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลได้บ้าง

2.4 อายุ 5-6 ปี

2.4.1 สามารถนับเลข 1 – 10 ได้ สามารถจัดสิ่งของแยกกลุ่มได้ตามขนาด ตามสีและตามรูปร่างของสิ่งของแต่ละชนิดได้

2.4.2 รู้คำศัพท์มากขึ้น สามารถจำคำศัพท์ได้อย่างรวดเร็ว จากคำที่พ่อแม่หรือครูสอน เด็กสามารถเรียกชื่อคำต่าง ๆ ได้โดยไม่ผิด สามารถบอกชื่อตนเอง

2.4.3 สามารถเล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่องได้ รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” พัฒนาการด้านสติปัญญาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียนจะต้องสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งจากการปฏิบัติจริงโดยผ่านระบบประสาททั้ง 5 และกิจกรรมที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อสมองทำให้เจริญเติบโตได้ดี ถ้ามีโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้เด็กได้นำมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม ทำให้เด็กนำข้อมูลมาเชื่อมโยงใช้และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และก่อให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญาที่ดีต่อเด็ก

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (สุชา, 2541)

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ หมายถึง สภาวะทางจิตใจที่เกิดจากความรู้สึกเมื่อถูกสิ่งเร้ามากระตุ้นซึ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ตามลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก

ดังนั้นเด็กวัยนี้จะมีการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรงและเปิดเผยเรียกได้ว่า “วัยเจ้าอารมณ์” หงุดหงิดและโกรธง่าย โมโหง่ายโดยปราศจากเหตุผล เด็กจะแสดงพฤติกรรมต่อต้านพ่อแม่เสมอ อาการดังกล่าวจะสงบลงเมื่อเด็กเข้าโรงเรียนและมีเพื่อนเล่นด้วย พัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กจะมั่นคงเพียงใด ขึ้นอยู่กับสุขภาพ สิ่งแวดล้อม วิธีอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งลักษณะอารมณ์สามัญที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยนี้ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ความอิจฉา ความรัก ความอยากรู้อยากเห็น ความร่าเริงหรือดีใจ

1) ความโกรธ เป็นอารมณ์ธรรมชาติของเด็กวัยนี้ ซึ่งจะแสดงออกเมื่อถูกขัดขืน ถูกรังแก ตลอดจนพยายามทำแล้วไม่ได้ผล เด็กจะแสดงความโกรธโดยการร้องไห้ ร้องกรี๊ด กระแทกเท้า กระโดด ทูบตี นอนลงกับพื้น เกร็งตัว ทำตัวอ่อนปวกเปียก หรือทำร้ายตนเอง

2) ความกลัว เกิดจากการที่เด็กรู้สึกว่าตนเองขาดความปลอดภัย การที่เด็กพบสิ่งแปลกใหม่ซึ่งไม่เคยพบมาก่อน เมื่อเด็กโตขึ้นความกลัวจะค่อย ๆ ลดลง การให้คำอธิบาย และการให้เด็กคุ้นเคยกับสิ่งที่เคยกลัวมาก่อนก็จะช่วยลดความกลัวได้

3) ความอิจฉาริษยา เป็นอารมณ์ปกติที่เกิดขึ้นกับเด็กวัย 2 – 6 ปี ความอิจฉาเกิดเมื่อเด็กรู้สึกว่าตนเองด้อยความขุ่นเคืองเมื่อมีผู้อื่นมาแย่งความรัก และเด็กอาจแสดงพฤติกรรมคล้ายความโกรธและก้าวร้าว หรือแกล้งทำพฤติกรรมคล้ายเด็ก ความอิจฉาจะลดน้อยลงเมื่อเด็กเกิดความสนใจในสิ่งอื่น ๆ มากขึ้น

4) ความอยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้ชอบซักถาม เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ตนสงสัยและอยากรู้อยากเห็น จึงอาจเรียกได้ว่า “วัยช่างซัก” บางครั้งเด็กจะทำการสำรวจ ถูบคลำสิ่งต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัย

5) ความร่าเริงหรือดีใจ เด็กที่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเหมาะสมจะมีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง เป็นสุข หัวเราะและยิ้มง่าย

6) ความรัก เด็กวัยนี้จะแสดงความรักอย่างเปิดเผยโดยการกอด จูบ ลูบคลำสิ่งที่เขารัก และอยากอยู่ใกล้ ลักษณะโดยทั่วไป ของอารมณ์เด็กวัยก่อนเรียน สรุปได้คือ เกิดง่ายและหายเร็ว เมื่อเกิดแล้วจะแสดงออกอย่างรุนแรงและเกิดบ่อยมีการเปลี่ยนแปลงง่าย และความรุนแรงของอารมณ์จะลดลงเมื่ออายุเด็กเพิ่มมากขึ้น

พัฒนาการด้านอารมณ์ แบ่งออกตามช่วงวัยดังนี้ (จักรสุดา,2548)

3.1 อายุ 2-3 ปี

3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด

3.1.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับคำชมหรือยอมรับ

3.1.3 มีความเป็นตัวของตัวเอง

3.2 อายุ 3-4 ปี

3.2.1 แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก

3.2.2 ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม

3.2.3 กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดจนน้อยลง

3.3 อายุ 4-5 ปี

3.3.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

3.3.2 เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

3.3.3 ชอบท้าทายผู้ใหญ่

3.3.4 ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

3.4 อายุ 5-6 ปี

3.4.1 แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

3.4.2 ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

3.4.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

จากพัฒนาการด้านอารมณ์ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ได้ง่าย การเลี้ยงดูเด็กวัยนี้จึงต้องตระหนักถึงความต้องการของอารมณ์ที่มีขึ้นกับตัวเด็กให้มาก จำเป็นที่เด็กจะต้องได้รับการตอบสนองตามความต้องการอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีศักยภาพด้านการควบคุมอารมณ์ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก จึงควรพูดคุยกับเด็ก อธิบายเมื่อถาม และตั้งคำถามด้วยคำถามที่สมวัยให้เด็กตอบ เพื่อเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ให้กับเด็ก อีกทั้งยังต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองเพื่อไม่ให้ความเครียด เนื่องจากความเครียดจะมีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อความเครียดไปยังเด็กได้ ซึ่งพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กจะเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อความคิดและนิสัย หากเด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์ดีย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นทรัพยากรที่สำคัญในอนาคตของประเทศชาติได้

4. พัฒนาการทางด้านสังคม (พูนสุข, 2534 อ้างถึงในพัชร, 2547)

พัฒนาการทางด้านสังคม หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเด็กจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวว่าเด็กจะปรับตัวอยู่ในสังคมได้ดีเพียงใด

เด็กวัยนี้เริ่มรู้จักคบกับเพื่อนและเล่นกับเพื่อนได้ดี โดยเฉพาะเพื่อนวัยเดียวกัน จนเรียกได้ว่าเป็น “วัยก่อนวัยแก๊งค์” เด็กจะเรียนรู้การปรับตัวอยู่ในสังคมกับเพื่อน รู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน และเด็กมักจะเล่นกับเพื่อนเพศเดียวกัน วิธีการที่เด็กสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นก็โดยเริ่มจากการเล่นคนเดียวหรือเล่นใกล้ ๆ กับเด็กอื่น ต่อมาจะดูเด็กอื่น ๆ เล่นแล้ว จึงค่อย ๆ เข้าไปเล่นกับเด็กอื่น ช่วงนี้อายุเด็กประมาณ 2 ปี เมื่ออายุ 3 – 4 ปี เด็กจึงจะเริ่มเล่นเป็นกลุ่ม และแสดงพฤติกรรมต่อกลุ่ม เช่น การร่วมมือ การยอมรับฟัง การแสดงความเป็นผู้นำ ซึ่งลักษณะนี้จะเป็นตัวบ่งบอกถึงบุคลิกภาพของเด็กในวัยต่อไป

พัฒนาการด้านสังคมในแต่ละช่วงวัย ดังนี้ (ฉัตรสุตา, 2548)

4.1 อายุ 2-3 ปี

4.1.1 เลียนแบบมารยาททางสังคมและการปฏิบัติต่อกันจากพ่อแม่

4.1.2 ติดและรักแม่มาก

4.1.3 มีความเป็นตัวของตัวเองมาก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง

4.1.4 ยังไม่ยอมแบ่งของเล่น มักมีอาการหวงของมาก

4.1.5 ยอมให้เด็กคนอื่นเล่นใกล้ ๆ ได้

4.1.6 ค้นพบว่า ตัวเองมีอิทธิพลต่อผู้อื่น โดยเฉพาะพ่อและแม่

4.2 อายุ 3-4 ปี

4.2.1 ชื่นชมบูชาแม่

4.2.2 ชอบเข้ากลุ่ม มีท่าที่เป็นมิตร รู้ว่าสิ่งใดจะให้ประโยชน์แก่ตัวเอง

4.2.3 เริ่มสนใจเด็กอื่นที่เป็นเพศเดียวกัน

4.2.4 ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)

4.3 อายุ 4-5 ปี

4.3.1 รู้จักรอกอย แบ่งของให้คนอื่น

4.3.2 เล่นกับเพื่อนได้ดีโดยไม่เลือกเพศ เล่นสมมุติได้

4.4 อายุ 5-6 ปี

4.4.1 เข้าใจความจำเป็นของ “ให้” และ “รับ”

4.4.2 รอกอยตามลำดับก่อน – หลัง

4.4.3 สามารถเล่นเป็นกลุ่ม ๆ ละ 2 – 3 คน

4.4.4 เก็บของเล่นเข้าที่ได้

พัฒนาการด้านสังคมดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงวัยของการเริ่มเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นทั้งในครอบครัวและสังคม จึงควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและฝึกฝนให้มีทักษะในการใช้ชีวิต เพื่อสามารถให้เด็กปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งนี้ต้องสร้างเสริมให้เด็กรู้จักการดำเนินชีวิตควบคู่ไปกับการประพฤติตัวที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อที่เด็กจะสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก

สมพิศ (อ้างถึงใน เอื้ออารี, 2533) เสนอว่าเด็กจะประพฤติตนอย่างไร มีบุคลิกภาพอย่างไรสามารถดำรงตนในสังคมได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่วิธีการอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวจะแตกต่างกันตามลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว ความเชื่อ บุคลิกภาพของผู้ปกครอง และความเป็นอยู่ของครอบครัว

Rogers (อ้างถึงใน เอื้ออารี, 2533) ได้แบ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ

1. แบบเข้มงวดกวดขัน วิธีนี้พ่อแม่ควบคุมอย่างใกล้ชิด เด็กไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ปฏิบัติตามที่พ่อแม่ออกคำสั่งทุกอย่างภายใต้กฎและระเบียบ สิ่งใดไม่เป็นไปตามความประสงค์ของพ่อแม่มักจะถูกลงโทษ

2. แบบปล่อยปละละเลย เป็นวิธีการเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เด็กเป็นอิสระเกินไป ปล่อยให้เด็กทำอะไรได้ตามใจชอบ พ่อแม่ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอน ไม่เคยชี้แนะทางที่ถูกที่ควรให้ ส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ไม่มีเวลาเพราะต้องการทำงาน เด็กจึงคือรื้อน ไม่เชื่อฟังใคร โกรธง่าย เจ้าอารมณ์ และก้าวร้าว เด็กมักจะมีอาการเซื่องซึมปรับตัวไม่ได้ ระบายผู้อื่น บางครั้งเกลียดพ่อแม่

3. แบบทะนุถนอม เป็นวิธีที่พ่อแม่คอยช่วยเหลือปกป้อง ค้ำครองดูแลตลอดเวลาเด็กไม่มีโอกาสได้พึ่งตนเอง ไม่เคยพบความลำบาก ถูกตามใจ ต้องการสิ่งใดเป็นต้องได้ทุกครั้ง ไม่เคยถูกขัดใจ เมื่อโตขึ้นจึงไม่สามารถจะทำอะไรได้ด้วยตนเอง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ การเลี้ยงดูและการอบรมแบบนี้เด็กจะมีลักษณะที่ไม่มีความมั่นใจในตนเอง เห็นแก่ตัว เข้ากับเพื่อนฝูงไม่ได้

4. แบบประชาธิปไตย เป็นวิธีการเลี้ยงดูด้วยเหตุและผล เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมรับรู้และรับผิดชอบในเรื่องราวของครอบครัว สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ พ่อแม่ใช้เหตุผลแนะนำทางที่ถูกต้อง ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็กอย่างเต็มที่ ยอมรับความสำคัญของเด็ก มีเจตคติที่ดีต่อเด็ก เด็กจะมีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่ดี ปรับตัวได้ดีและรวดเร็ว กล้าแสดงออก

ทางความคิดเห็น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบและสามารถพึ่งพาตนเองได้

การที่เด็กจะเก่ง ดีและมีสุขได้นั้น ย่อมต้องมาจากการมีพื้นฐานชีวิตที่ดีนั่นหมายถึง การได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีและถูกวิธี เมื่อกล่าวถึงพื้นฐานชีวิตมนุษย์ก็เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่าเป็นช่วงวัยแรกเริ่ม ซึ่งวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นในทุกสิ่งถ้าผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจและใส่ใจในตัวเด็กแล้ว เด็กก็จะมีโอกาสได้รับการตอบสนองความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อย่างเต็มประสิทธิภาพและต่อเนื่อง เพราะเมื่อเด็กได้รับหรือเรียนรู้ประสบการณ์สำคัญทั้ง 4 ด้าน เหล่านี้เป็นอย่างดี ก็ย่อมจะช่วยให้เด็กมีทักษะในการใช้ชีวิตที่มีคุณภาพและมีคุณค่าต่อประเทศชาติต่อไป

จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเลี้ยงดูและอบรมเด็กก่อนวัยเรียน ควรส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และจิตวิญญาณอย่างสมดุล รวมถึงให้การเลี้ยงดูและเอาใจใส่ของคนในครอบครัวเป็นสำคัญ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของเด็กที่จะสามารถก้าวออกไปสู่วัยต่อไปได้อย่างมั่นคง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์รับบาลเด็กเล็ก

ความหมายของศูนย์รับบาลเด็กเล็ก

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (กรมประชาสงเคราะห์, 2522) ได้ให้ความหมายของคำว่า สถานรับเลี้ยงเด็ก คือ สถานที่รับเลี้ยงเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินเจ็ดปี บริบูรณ์ และมีจำนวนเกินห้าคน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับผู้เลี้ยง แต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนอนุบาล

อาร์โนลด์ (Arnold, 1973 อ้างถึงใน สุนิย์, 2526) ได้ให้ความหมายของ บริการสถานรับเลี้ยงเด็กตอนกลางวันไว้ว่าเป็นการให้การดูแลเอาใจใส่เด็กในช่วงเวลากลางวัน โดยศูนย์จะจัดให้มีบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็ก เช่น การกินอยู่หลับนอน เพื่อให้เด็กมี

ความรู้สึกเข้มแข็งเป็นของตัวเอง และสร้างความมั่นคงสมบูรณ์ให้แก่ครอบครัวและเด็กอย่างมีคุณภาพ

Dadus (1980 อ้างถึงใน สุนีย์, 2526) ให้ความหมายของสถานรับเลี้ยงเด็กตอนกลางวัน หมายถึง บริการเลี้ยงดูเด็กทารก เด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียน ในช่วงเวลากลางวัน ที่บิดามารดา เด็กไม่สามารถอยู่ดูแลให้ความเอาใจใส่แก่เด็กได้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ถ้าบิดามารดาของเด็กมารับกลับเมื่อใด เด็กจะไปอยู่ในความดูแลเอาใจใส่ของครอบครัวตามเดิม

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งมีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ ในช่วงเวลากลางวันที่บิดามารดาเด็กไม่สามารถอยู่ดูแลให้ความเอาใจใส่แก่เด็กได้ โดยจัดสถานที่ บุคลากรและกิจกรรมและการพัฒนาเด็กต่อไปการดูแลเอาใจใส่เด็ก และมุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม และจิตวิญญาณอย่างสมดุล อันเป็นพื้นฐานสำคัญของเด็กที่จะสามารถก้าวต่อไปสู่วัยต่อไปได้อย่างมั่นคง

รูปแบบของการจัดบริการศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก

อโณทัย (2528) และรัฐดาว (2535) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้

1. สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน เปิดรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี เพื่อช่วยเลี้ยงดูแทนพ่อแม่ผู้ปกครอง แต่ส่วนมากแล้วเด็กที่นำมาฝากไว้จะมีอายุต่ำกว่า 3 ปี เพราะเด็กที่อายุ 3 ปีขึ้นไปสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลศึกษาได้แล้ว โดยการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงนั้น ผู้ประกอบการต้องขออนุญาตจัดตั้งและจดทะเบียนจากกรมประชาสงเคราะห์

2. โรงเรียนอนุบาลศึกษา ทั้งที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะหรือจัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือโรงเรียนระดับอื่น ๆ โดยเปิดรับเด็กที่อายุตั้งแต่ 3 ถึง 6 ปี เพื่อช่วยเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ ตลอดจนการปรับตัวของเด็กก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป โดยการจัดตั้งโรงเรียนนั้น เจ้าของต้องขออนุญาตจัดตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

3. รูปแบบผสม คือ มีการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลศึกษาและสถานบริบาลไว้ในแห่งเดียวกัน ซึ่งในการจัดรูปแบบนี้ผู้ประกอบการต้องขออนุญาตจัดตั้ง และจดทะเบียนในส่วน of สถาน บริบาลจากกรมประชาสงเคราะห์และต้องขออนุญาตจัดตั้งในส่วน of โรงเรียนอนุบาลศึกษา จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

จากรูปแบบของการจัดบริการศูนย์บริบาลเด็กเล็กข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า มี 3 รูปแบบ กล่าวคือ เป็นแบบโรงเรียนอนุบาลศึกษา ทั้งที่จัดตั้งขึ้นเฉพาะหรือจัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาหรือโรงเรียนระดับอื่น ๆ โดยเปิดรับเด็กที่อายุตั้งแต่ 3 ถึง 6 ปี โดยเป็นการ เตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการและการปรับตัวของเด็กก่อนเข้ารับการศึกษา ระดับประถมศึกษา หรือเป็นแบบสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งเปิดรับเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี ส่วนใหญ่จะมี อายุต่ำกว่า 3 ปี หรือเป็นรูปแบบผสมผสานทั้งสองแบบข้างต้นเข้าไว้ด้วยกันก็ได้

การบริหารจัดการศูนย์บริบาลเด็กเล็ก

อโนทัย (2528) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการบริหารจัดการศูนย์บริบาลและพัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังนี้

การจัดตั้ง (อโนทัย, 2528)

ก่อนเปิดดำเนินการเจ้าของสถานประกอบการต้องแจ้งความจำนง และขออนุญาตจัดตั้ง จากกรมประชาสงเคราะห์หรือประชาสงเคราะห์ประจำจังหวัดนั้น ๆ เสียก่อน โดยผู้ขอจัดตั้ง จะต้องมีความสมัครใจตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 หากพิจารณาเห็นสมควรก็จะได้รับอนุญาตให้มีการจดทะเบียนจัดตั้งสถานประกอบการได้

การกำหนดลักษณะของบริการ (อโนทัย, 2528)

เจ้าของสถานประกอบการต้องกำหนดลักษณะของบริการให้ชัดเจน เช่น รับเด็กอายุเท่าไร เป็นบริการแบบใด (ฝากเลี้ยงประจำเป็นอาทิตย์หรือว่าไป-กลับ) ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้ต้อง กำหนดให้ชัดเจนเพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการกำหนดสถานที่ และบุคลากรของสถานประกอบการ และแจกแจงการดูแลเด็กว่าครอบคลุมถึงเรื่องใดบ้าง

การกำหนดบุคลากร (อโณทัย, 2528)

บุคลากรหมายถึง ผู้ดูแล พี่เลี้ยง หรือครูผู้สอน ซึ่งต้องมีอัตราส่วนที่พอเหมาะกับจำนวนเด็กที่รับฝากไว้ ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงดูเด็กในวัยนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยในการเลี้ยงดูให้มากที่สุด และสิ่งสำคัญ คือ บุคลากรทุกคนต้องทำงานด้วยใจรัก มีกิริยาท่าทางที่สุภาพ อ่อนโยน มีความอดทน และมีบุคลิกภาพ เนื่องจากเด็กจะเลียนแบบบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวของเขา บุคลากรทุกคนจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดี

กรมประชาสงเคราะห์ (2540) ได้กล่าวถึง อัตราจำนวนเด็ก : พี่เลี้ยงเด็ก ดังนี้

การเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี ต้องจัดให้มีแพทย์อย่างน้อย 1 คน ดูแลเป็นประจำ
อัตราจำนวนเด็ก : พี่เลี้ยงเด็ก

เด็กอายุ 0-2 ปี พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็กไม่เกิน 3 คน

เด็กอายุ 2-3 ปี พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็กไม่เกิน 8 คน

เด็กอายุ 3-4 ปี พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็กไม่เกิน 12 คน

เด็กอายุ 4-6 ปี พี่เลี้ยง 1 คน ต่อเด็กไม่เกิน 20 คน

ซึ่งสถานสงเคราะห์เด็กเอกชนจะต้องมีนักสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาอย่างน้อย 1 คน อยู่ดูแลเป็นประจำ (กรมประชาสงเคราะห์, 2540)

สถาบันราชภัฏพระนคร (2540) ได้กล่าวถึง หน้าที่ในแต่ละงานของบุคลากร คือ การบริหารบุคคลประกอบด้วย การจัดหน้าที่ให้แก่บุคลากรประจำวัน ซึ่งบุคลากรผู้ดูแลเด็กจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีสมบูรณ์ต่อเมื่อมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลเด็ก โดยผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี ปัจจุบันนี้มีเทคโนโลยีหลายอย่าง สามารถนำมาช่วยให้บุคลากรทำงานได้ดีมีคุณภาพและเป็นระบบ เช่น คอมพิวเตอร์ เก็บข้อมูลส่วนตัวของเด็ก การสร้างภาพสื่อต่าง ๆ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เอกสารตำราคู่มือต่าง ๆ เป็นต้น งานวิจัยพบว่า ความรู้จากตำราและเอกสารช่วยให้การเตรียมผู้ดูแลเด็กได้ดี และพัฒนาสัมฤทธิ์ผลด้านคุณลักษณะในการทำงานของผู้ดูแลเด็กให้สูงขึ้นได้ หน้าที่ของบุคลากรในแต่ละวันควรแยกออกเป็นแต่ละงานดังนี้ คือ

1. งานนิเทศทั่วไป เช่น ความสะอาด ปลอดภัย และความสะอาดต่าง ๆ
2. งานดูแลเด็กในการนอน การขับถ่าย การอาบน้ำ สระผม
3. งานบันทึกการดูแลเด็ก
4. งานดูแลเด็กป่วยให้ยา
5. งานเปลี่ยนผ้าอ้อม
6. งานทำความสะอาดสถานที่ งานห้องครัว และงานแม่บ้าน
7. งานธุรการและบัญชี
8. งานกระตุ้นพัฒนาการเด็ก
9. งานติดตามความเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็ก
10. งานประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้ปกครอง

การจัดโปรแกรมการพัฒนาเด็ก (อโณทัย, 2528)

โปรแกรมการพัฒนาเด็กเป็นโครงสร้างหรือกรอบของงานพัฒนาเด็กจะก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาเด็กเพียงใด ขึ้นอยู่กับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูเด็กและอัตราส่วนระหว่างคน 2 กลุ่มนี้ด้วย กล่าวคือ เมื่อลดจำนวนผู้เลี้ยงดูเด็กลงปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับจะลดลงลงตามไปด้วย ในขณะที่ผู้ดูแลเด็กต้องใช้เวลาเกือบทั้งหมดในการดูแลการขับถ่าย การอาบน้ำ การป้อนอาหาร การเปลี่ยนผ้าอ้อม ฯลฯ จนไม่มีเวลากระตุ้นพัฒนาการของเด็ก

โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการเด็กควรควบคู่กันไประหว่างการกระตุ้นต่อตัวบุคคลกับการกระตุ้นในกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มขีดสุด และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ในขณะเดียวกันโปรแกรมการกระตุ้นพัฒนาการยังต้องอิงพื้นฐานระดับพัฒนาการเด็กไปด้วย

ตารางการพัฒนาเด็ก (อโนทัย, 2528)

การจัดตารางพัฒนาเด็กในแต่ละวันสำหรับเด็กแต่ละคนต้องคล้อยตามธรรมชาติของเด็กด้วย ขณะเด็กกินอาหาร นอนหลับ หรือทำกิจวัตรต่าง ๆ จะสามารถกระตุ้นการพัฒนาได้น้อยหรือไม่ได้เลย ดังนั้นขณะเด็กตื่นเวลาส่วนใหญ่ควรใช้ไปกับการกระตุ้นพัฒนาการ ความหนักเบาของกิจกรรมขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กที่จะรับได้โดยไม่เหนื่อย หรือเครียดเกินไป และควรสังเกตช่วงความสนใจของเด็กซึ่งสั้นมากด้วย ช่วงเวลาในการพัฒนาต้องเป็นช่วงที่เด็กมีอารมณ์ที่พร้อมบรรยากาศดีและสภาพจิตของผู้ดูแลปกติ เพื่อจะได้ไม่มีเสียงร้องเพราะหิวหรือโกรธระหว่างกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาเด็ก

การสื่อสารทางบ้าน (อโนทัย, 2528)

การสื่อสารอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางแบบเปิดกว้างหลาย ๆ ทางระหว่างผู้เลี้ยงดูเด็กและบิดา-มารดา เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องทำอย่างยิ่ง เช่น

1. บันทึกข้อความสั้น ๆ ใส่ไว้ในตะกร้าด้วยหมึกสีสด สะดุดตา
2. เขียนติดกระป๋องนม ตะกร้า ขวดยา
3. บันทึกใส่ไว้ในแผ่นบันทึกการดูแลเด็ก
4. เขียนชื่อเด็กติดของใช้ทุกชนิด
5. พุดคุยกันสั้น ๆ
6. โทรศัพท์คุยกัน

การจัดการด้านการเงิน (อโณทัย, 2528)

ในสถานประกอบการแต่ละแห่งย่อมมีรูปแบบการจัดการด้านการเงินที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าของสถานประกอบการนั้น ๆ แต่ในด้านรายจ่ายทั่วไปที่คล้ายกันมี ดังนี้

1. ค่าจ้างพี่เลี้ยง ผู้ดูแล หรือครู

คุณวุฒิของพี่เลี้ยง ผู้ดูแล ไม่มีเกณฑ์ตายตัวทั้งนี้เพราะผู้ที่เข้ามาทำงานจะต้องผ่านการอบรมความรู้ก่อน แต่ต้องพิจารณาถึงบุคลิกภาพและกิริยาท่าทางประกอบด้วย คุณวุฒิของครู ซึ่งต้องมีคุณวุฒิอย่างต่ำเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงสามารถขอรับใบอนุญาตให้เป็นครูจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) ได้

อัตราเงินเดือนขึ้นอยู่กับวุฒิการศึกษาเป็นสำคัญ และจะพิจารณาจากความชำนาญและประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายควบคู่กันไปด้วย

2. ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม ในแต่ละวัน

โดยปกติเด็กจะอยู่ที่ศูนย์รับบาลและพัฒนาเด็กเล็กในเวลาเช้าถึงเย็น อาหารที่ต้องจัดให้ คือ มื้อกลางวันและอาหารว่างในตอนเช้า-บ่าย อีก 1-2 มื้อ แต่ในบางแห่งผู้ปกครองจะเป็นผู้จัดหาอาหารให้เอง เพียงแต่ให้ทางศูนย์รับบาลฯ ที่จัดให้ครบทุกอย่างรวมอาหารด้วยก็จะคิดค่าอาหารได้ตามความเหมาะสม โดยอาจจะแยกออกจากค่าบริการ

3. ค่าเครื่องเล่นสำหรับเด็กที่ทางศูนย์รับบาลฯ ได้จัดให้ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการ หรือเสริมทักษะ

4. ค่าสาธารณูปโภคและอื่น ๆ ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าซ่อมแซมต่าง ๆ ฯลฯ ควรมีการจัดงบประมาณไว้เฉพาะ

แนวความคิดและหลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน

คำจำกัดความและความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เช่น กิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ หลายรูปแบบ หลายวิธีการแตกต่างกันไปตาม วัตถุประสงค์ ทำให้นิยามและความหมายของการมีส่วนร่วมต่างกันไป โดยมีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย และมีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เช่น (อ้างถึงใน วรางคณา, 2540)

Erwin (1976) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

Shifting กล่าวว่า โดยพื้นฐานแล้วการมีส่วนร่วม หมายถึง การปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นเพียงผู้รับผลจากการพัฒนา และให้กลายเป็นผู้กระทำในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและเข้าสู่ภาวะทันสมัย

Frankly Lisk (1985) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในมุมมองที่กว้างว่า เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และโดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบ แนวคิดการมีส่วนร่วม สัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือกการบริหาร และการประเมินผลของแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่จะนำมาซึ่งการยกระดับความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญองค์การสหประชาชาติ (1981) กล่าวว่า การนิยามความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจะมีลักษณะจำกัดเฉพาะในระบบเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองหนึ่ง ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้ขยายความมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมประเด็น ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา และเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตย ในกรณีต่อไปนี้

2.1 เอื้อให้เกิดความพยายามพัฒนา

2.2 การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2.3 การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน และการดำเนินโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ดิน

3. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจ สังคมของประชากร การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

4. ในการประชุมเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาจัดโดยศูนย์นโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีข้อสรุปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงว่า หมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม และได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

5. ศ.นพ. วันชัย วัฒนศัพท์ ให้ความเห็นว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของสาธารณชน คือ กระบวนการที่นำเอาความห่วงกังวลของสาธารณชน ความต้องการ และค่านิยม ผสมเข้าไปกับการดำเนินการตัดสินใจของรัฐ กระบวนการมีส่วนร่วมของสาธารณชนจึงเป็นการสื่อกลางสองทาง ด้วยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีกว่าที่สาธารณชนโดยส่วนราชการสนับสนุน

จากนิยามที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยน ข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรก จนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ – เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

หลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากนิยามต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถพิจารณาได้ว่า หลักการการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

1. ลดความขัดแย้งและสร้างความตกลงร่วมกัน
2. ลดความเสียหายและชี้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ
3. มีการกระจายข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ
4. มีการแสดงความคิดเห็นอันอาจจะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในโครงการ
5. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ

ระดับและองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

Arnstein (1995) แบ่งลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ออกเป็น 3 ลำดับขั้น (ภาพที่ 2) คือ

1. ขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของการจัดการให้มีส่วนร่วมเป็นเพียงการให้ความรู้แก่ประชาชนเท่านั้น
2. ขั้นกลาง กลุ่มคนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นในการให้ข้อมูลและคำปรึกษา แต่ยังไม่มียอำนาจในการตัดสินใจ
3. ขั้นสุดท้าย เป็นการมีส่วนร่วมที่ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินการ

8	ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจ (Citizen Control)	
7	ตัวแทนเข้าร่วมตัดสินใจ (Delegated Power)	มีส่วนร่วมในการ
6	เข้าร่วมเป็นที่ปรึกษา / เปรียบเทียบ (Partnership)	ตัดสินใจ
5	ร่วมแสดงความคิดเห็น (Placation)	
4	ร่วมให้คำปรึกษา (Consultation)	มีส่วนร่วมบางส่วน
3	ร่วมรู้ข้อมูล (Informing)	
2	เข้าร่วมแต่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ แต่เป็นการลดแรงกดดัน (Therapy)	ไม่มีส่วนร่วม
1	รัฐเข้าควบคุมแรงกดดัน (Manipulation)	

ภาพที่ 1 แผนภูมิ ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา: อ้างถึงใน สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2541)

ระดับของการมีส่วนร่วมจึงอาจเริ่มจากระดับล่างสุด คือ การให้ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนรับรู้ ซึ่งกล่าวได้ว่าประชาชนไม่มีส่วนร่วมเลย ขั้นต่อมาคือการมีส่วนร่วมโดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด การให้คำปรึกษา ขึ้นต่อจากนั้นคือการที่รัฐและประชาชนร่วมมือกัน เปรียบเสมือนเป็นหุ้นส่วนกัน และในระดับสูงสุดซึ่งเป็นที่ยากที่สุดคือการกระจายอำนาจอย่างยั่งยืน การไม่ควบคุมประชาชนซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริง

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับระดับและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่จะตกลงกันในสังคม โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ

1. ประชาชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมหรือโครงการ
2. ข่าวดสารข้อมูลโครงการ
3. การสื่อสารและเผยแพร่
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
5. งบประมาณในการดำเนินการ

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

ขั้นตอนในการพัฒนาตามความเห็นของ ม.ร.ว.อศิน รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน วรางคณา, 2540) ประชาชนอาจเข้าร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการค้นหาปัญหา กำหนดสาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหา
2. ขั้นตอนการตัดสินใจ และวางแผนแก้ไขปัญหา
3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. ขั้นตอนประเมินผลงานของกิจกรรมการพัฒนา เพื่อค้นคว้าหาข้อดีและข้อบกพร่อง ซึ่งจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานต่อไป

Lowdemilk และ Loitos (1980) ได้เสนอขั้นตอนของยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การสำรวจขั้นต้น (Preliminary Reconnaissance)
2. การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Priority Problem Identification Studies)
3. การแสวงหาแนวทางแก้ไข (Search for Solution)
4. การกำหนดทางแก้ปัญหา (Assessment of Solution)
5. การปฏิบัติตามโครงการ (Project Implementation)
6. การประเมินผลโครงการ (Formal Project Evolution)
7. การพิจารณาทบทวนโครงการ หรือดำเนินงานให้บรรลุผล (Project Reconsideration of Completion) (ชัยยะ วิทลหิร, อ้างถึงใน วรางคณา, 2540.)

ขอบเขตการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทุกคนได้กล่าวถึงในข้างต้นมีความคล้ายคลึงกัน และมีการแบ่งขั้นตอนกิจกรรมลักษณะการบริหารที่คล้ายกันคือ มีการกำหนดปัญหา เลือกแนวทางการปฏิบัติ ดำเนินการและประเมินผล ประชาชนอาจเข้าร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือเข้าร่วมในทุกขั้นตอนก็ได้

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้เป็น

1. การร่วมในการวางแผน (Participation in Planning) คือ การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดแนวทางดำเนินการ ติดตาม ประเมินผลและตัดสินใจ
2. การร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Participation in Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากรและการประสานความร่วมมือ

3. การร่วมในการใช้ประโยชน์ (Participation in Utilization) คือ การนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและความคุมทางสังคม

4. การร่วมในการได้รับประโยชน์ (Participation in Benefit Sharing) คือ การแจกจ่ายผลประโยชน์การพัฒนายอย่างยุติธรรม

5. การร่วมในการประเมินผล (Participation in Evaluation) เพื่อประชาชนในชุมชนจะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อร่วมกันดำเนินการหาทางแก้ไขต่อไป

รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)

การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation)

การปรึกษาหารือ เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการ กับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อที่จะรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม หรือประกอบการจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การปรึกษาหารือยังเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกในการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)

การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายรูปแบบ รูปแบบที่พบเห็นกันบ่อย ได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting)

การประชุมลักษณะนี้จะต้องจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถามการประชุมในระดับนี้อาจจะจัดในระดับที่กว้างขึ้นได้ เพื่อรวมหลาย ๆ ชุมชนในคราวเดียวกัน ในกรณีที่มีหลายชุมชนได้รับผลกระทบ

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing)

สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายซักถามและให้ความเห็นต่อโครงการ การประชุมอาจจะจัดในที่สาธารณะทั่วไป ผลการประชุมจะต้องนำเสนอต่อสาธารณะและผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ การประชุมและคณะกรรมการจัดการประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจนและแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน ซึ่งอาจมาจากการร่วมกันกำหนดขึ้น ทั้งนี้รูปแบบการประชุมไม่ควรจะเป็นทางการมากนัก และไม่เกี่ยวข้องกับนัย

ของกฎหมายที่จะต้องมีภาระที่ซ้ำซ้อนเหมือนการตัดสินใจในทางกฎหมาย การจัดประชุมจึงอาจจัดในหลายวันและไม่จำเป็นว่าจะต้องจัดเพียงครั้งเดียวหรือสถานที่เดียวตลอดไป

4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งในทางปฏิบัติที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ อาจดำเนินการให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบเลือกตัวแทนของตนเข้าไปนั่งในคณะกรรมการใดคณะหนึ่งที่มีอำนาจตัดสินใจ รวมทั้งได้รับเลือกในฐานะที่เป็นตัวแทนขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทชี้นำการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการพิเศษนั้น ๆ ว่าจะมีการวางน้ำหนักของประชาชนไว้เพียงใด

5. การใช้กลไกทางกฎหมาย

รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงของการป้องกันแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมและเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองคิดว่าควรจะได้รับ โดยในปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้หลักการเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในหลายมาตรา ได้แก่ มาตราที่ 44, 46, 48, 56, 60, 62, 70, 74, 76, 78, 79, 84, 282, 283, 284 และ 290 เป็นต้น ซึ่งประชาชนสามารถใช้สิทธิของตนตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปของปัจเจกและในรูปขององค์กร ตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ได้บัญญัติขึ้นจากมาตราดังกล่าวข้างต้น เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้กลไกทางกฎหมายนี้จะทำให้เกิดความยืดหยุ่นต่อการดำเนินโครงการหรือการยุติโครงการ รวมทั้งมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

สรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตกลงตัดสินใจ การแบ่งปันทรัพยากรทั้งที่เป็นนามธรรม เช่น กฎมณียา และรูปธรรม เช่น ทรัพย์สินของแก่กันและกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภร (2538) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัฒนาพฤกษา แผนกอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองต้องการการเรียนการสอนเน้นด้านวิชาการ รวมทั้งเรื่องลายมือและความถูกต้องในการอ่านเขียน สื่อการเรียนการสอนมีหลากหลาย แปลกใหม่ สีสันสวยงามและเห็นด้วยที่โรงเรียนจัดสอนคอมพิวเตอร์ โดนต้องการให้สอนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 และปีที่ 3 ด้านอาคารเรียนมีความแข็งแรง ปลอดภัย ห้องเรียนสะอาด การถ่ายเทอากาศและแสงสว่างเพียงพอ การดูแลเอาใจใส่ ตลอดจนการใช้คำพูด และการปฏิบัติของครูอยู่ในเกณฑ์ที่ดีครูต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมมีประสบการณ์หรือจบทางด้านอนุบาลโดยเฉพาะ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอาหารที่โรงเรียนจัดให้ อาหารควรมี คุณค่าตามหลักโภชนาการ รอบบริเวณโรงเรียนควนปลูกต้นไม้ และจัดหาเครื่องเล่นให้มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

สุทธิลักษณ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องสภาพ และปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบตรวจสอบและแบบปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานด้านการจัดโครงสร้างองค์การจัดเป็นชั้นอนุบาล มีครูทำหน้าที่หัวหน้างานรับผิดชอบ ด้านหลักสูตรและการสอนใช้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ด้านการเงิน มีการวางแผนการใช้เงิน ด้านบริการสนับสนุน ด้านธุรการ มีครูเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ด้านการบริหารบุคคล จัดให้ครูสอนชั้นเดียวทุกกิจกรรม ด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีการจัดกิจกรรมครบตามที่ สพช.กำหนดด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีการวางแผนระยะยาวและจัดแผนการใช้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีการให้ชุมชนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน

วศิน (2539) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนอนุบาลก้องหล้า กรุงเทพมหานคร ได้พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นวิชาการให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ จัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน จัดหาครูที่มีอายุ 20 – 40 ปี และผ่านการอบรมหรือศึกษาด้านอนุบาลโดยเฉพาะและจัดพี่เลี้ยงให้กับเด็ก การรายงานผลพัฒนาการนักเรียนทุกครั้ง ส่วนการติดต่อกับผู้ปกครองทั้งทางจดหมายและทางโทรศัพท์ ผู้ปกครองมีความต้องการให้อุปกรณ์สื่อการสอนต่าง ๆ ให้เพียงพอ มีสิ่งแวดล้อมร่มรื่น มีห้องเฉพาะ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ มีสถานที่ตั้งในที่ชุมชน ถนนคมนาคมสะดวก มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง

สุณิสตา (2540) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและประถมศึกษาต่อการบริหารงานโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี ประชากรได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลและประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี 38 โรงเรียน จำนวน 619 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครู ต่อการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านกิจการนักเรียน ส่วนในระดับปานกลางมี 2 ด้าน คือ ด้านธุรการและการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความพึงพอใจไม่ต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านกิจการนักเรียน และด้านธุรการและการเงิน

รุ่งรัตน์ (2541) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้จัดสภาพของสถานบริบาลครบทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านอาคารสถานที่ – สิ่งแวดล้อม:เน้นในเรื่องการจัดให้สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิพอเหมาะ 2) การเตรียมความพร้อม:เน้นในเรื่องเด็กสามารถช่วยเหลือ มีสภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ และเข้าใจปฏิบัติตามคำสั่งได้ 3) สุขอนามัยและการปฐมพยาบาล:เน้นเด็กควรได้รับการแนะนำขั้นตอนในการรักษาความสะอาดของร่างกาย และฝึกปฏิบัติอยู่เสมอ 4) โภชนาการ:เน้นการจัดอาหารให้เด็กวันละ 3 มื้อ ลักษณะอาหารเป็นอาหารที่ง่าย หั่นเป็นชิ้นเล็ก มีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่ 5) นันทนาการของเด็กจากการเล่น:เน้นกิจกรรมประเภทลากจูงการเล่นตัวต่อพลาสติกสร้างสรรค์ โดยเน้นให้เด็กฝึกความคิดสร้างสรรค์และกล้ามเนื้อส่วนปัญหาที่พบ

มากคือ ด้านอาคารสถานที่ซึ่งคับแคบ รองลงมาคือเรื่อง ความพร้อม ของบุคลากรขาดความรู้ เฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย

งามนิจ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา สภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง / ฝ่ายการศึกษาของเทศบาล ผู้บริหาร โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างประชากรคือ ครูผู้สอนก่อนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 890 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ และแบบปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า นักบริหารการศึกษาและผู้บริหาร โรงเรียนเพศชาย ส่วนครูผู้สอนระดับ ประถมศึกษาเป็นเพศหญิง มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 1 – 5 ปี นโยบายการจัดการศึกษาเป็นขั้นเด็กละเลาะ และอนุบาล 1 – 2 จัดตามเกณฑ์ของสำนักงานการศึกษา ท้องถิ่น ทั้งนักบริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาระดับนี้ วิธีการจัดมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียน

วสพร (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารและจัดการทรัพยากรชุมชน ร่วมกันระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อคุณภาพชีวิต เพื่อความยั่งยืนของการดำเนินกิจการศูนย์ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาทรัพยากรชุมชนที่มีใน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองศึกษาความ เป็นไปได้ในการจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการ เรียนรู้ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตลอดจนสร้างรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการ ทรัพยากรร่วมกันระหว่างชุมชนและศูนย์ เพื่อความยั่งยืนของศูนย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นกลุ่มผู้ประสพภัยกับตีสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ในช่วงเดือน กรกฎาคม 2548 จำนวน 128 ครัวเรือน เป็นครอบครัวที่ประสพภัยโดยตรงจำนวน 85 ครัวเรือนและ ครอบครัวที่ไม่ประสพภัยโดยตรงแต่ได้รับผลกระทบจำนวน 43 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบ เเจาะจง (Purposive Random Sampling) เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์โดยใช้ คอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าอัตราส่วนร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดย การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) ผลการวิจัยพบว่า

กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เป็นบริเวณที่มีทรัพยากรทั้งทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรชุมชนที่อำนวยความสะดวกและเกิดประโยชน์ทั้งในด้านสาธารณูปโภค อุปโภค และบริโภค มีประชากรที่มีความสามารถในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประมงและการเพาะปลูก ในบริเวณพื้นที่เป้าหมายมีประชากรที่เป็นทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม ไม่พบความขัดแย้งรุนแรงเกี่ยวกับศาสนา เมื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์มีความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัน และยินดีให้ความร่วมมือ และสนับสนุน แต่ไม่เห็นด้วยที่จะจัดตั้งบริเวณหาดประพาส เนื่องจากเป็นจุดที่เคยเกิดภัยพิบัติ และชาวบ้านยังรู้สึกหวาดกลัวกับการให้บุตรหลานเข้ามาในบริเวณพื้นที่ และจากการสอบถามถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น ควรเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัสดุ ทรัพยากรเงินทุนและทรัพยากรบุคคล อันจะนำมาซึ่งจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของของสมาชิกในชุมชนและเป็นรากฐานแห่งความยั่งยืนของศูนย์ต่อไป

Albury (1977) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์สำหรับก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลประจำตำบล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล ในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลผลการวิจัย พบว่า เกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลจะต้องพิจารณาถึง สถานการณ์ งบประมาณ การสรรหาครู โครงสร้างของหลักสูตร การผลิตวัสดุอุปกรณ์ การรองรับวิทยฐานะ จำนวนนักเรียน ตำราเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์กับผู้ปกครอง การประเมินการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของชุมชน

Bloom (1964) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาและบุคลิกภาพของมนุษย์ พบว่าระยะ 4 ปีแรก สติปัญญาของเด็กได้รับการหล่อหลอมไปแล้วประมาณครึ่งหนึ่งเมื่อเด็กอายุ 6 ปี พร้อมทั้งจะเข้าโรงเรียนได้ สติปัญญาที่จะได้รับการหล่อหลอมไปแล้วถึงร้อยละ 75 ถ้าจะนับจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเมื่อเด็กอายุได้ 4 ปี สติปัญญาของเด็กได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 30 ก่อนที่จะมีอายุ 6 ปี จึงจะเห็นได้ว่าระยะ 6 ปีแรก ของชีวิตเด็กนั้น มีความสำคัญต่อการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถ ไม่ควรรอให้เข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงเริ่มเรียน

Peter (1978) ได้ศึกษาวิจัยถึงพัฒนาการของเด็กแรกเริ่มในประเทศเปรู ผลการวิจัยพบว่าการให้การศึกษาแก่เด็กเล็กไม่ค่อยได้ผลเต็มที่นัก เนื่องจากหลักสูตรไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลไว้ด้วย กลยุทธ์ที่ดีในการสอนเด็กก็คือต้องรู้ว่าธรรมชาติของเด็กวัยนี้ต้องการอะไร ประสบการณ์ที่ได้มาที่บ้านของแต่ละคนมีอะไรบ้าง การให้การศึกษาแก่เด็กเล็กจึงสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยในต่างประเทศพบว่า การจัดการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก โดยมุ่งให้เด็กมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้พร้อมที่จะเรียนในระดับที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันสถานศึกษาจะต้องจัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้สวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย บุคลากรมีความรู้ความสามารถ รักและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการบริหารให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และอยู่บนพื้นฐานการศึกษาที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

อุปกรณ์และวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบอุทกภัยสันามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองโดยศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือการวิจัย และดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประชากรการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียนอายุตั้งแต่ 2-6 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประสบอุทกภัยสันามิ จาก 7 หมู่บ้านในตำบลพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง จำนวนทั้งสิ้น130ครอบครัว (สถานีอนามัยกำพวน จ.ระนอง,2549)

อุปกรณ์การวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการตรวจเอกสาร ทฤษฎีแนวคิดต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (checklist) และเติมคำ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ศาสนา วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา ความต้องการการให้บริการและการมีส่วนร่วมครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ประสบอุทกภัยสันามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ
สหราชอาณาจักรบุคคล กิจกรรมพัฒนาการเด็ก การวัดค่าตัวแปร สภาพแวดล้อม และกิจกรรม
การให้บริการแก่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

การวัดค่าตัวแปร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา
ความต้องการการให้บริการและการมีส่วนร่วมครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปด้านทรัพยากร จำนวน 4 ข้อ แบบสอบถามมี 3
ตัวเลือก คือ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปาน กลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3
ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{12-4}{3} = \frac{8}{3} = 2.66$$

ช่วงคะแนน

ระดับการมีส่วนร่วม

4.00 – 6.66	ต่ำ
6.67 – 9.33	ปานกลาง
9.34 – 12.00	มาก

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรด้านวัสดุ สิ่งของ จำนวน 4 ข้อ แบบสอบถามมี 3 ตัวเลือก คือ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{12-4}{3} = \frac{8}{3} = 2.66$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
4.00 – 6.66	ต่ำ
6.67 – 9.33	ปานกลาง
9.34 – 12.00	มาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรด้านทรัพยากร จำนวน 8 ข้อ แบบสอบถามมี 3 ตัวเลือก คือ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{24-8}{3} = \frac{16}{3} = 5.33$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
8.00– 13.33	ต่ำ
13.34 – 18.67	ปานกลาง
18.68 – 24.00	มาก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ สรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรม สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับทรัพยากรด้านทรัพยากร จำนวน 4 ข้อ แบบสอบถามมี 3 ตัวเลือก คือ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย
เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{12-4}{3} = \frac{8}{3} = 2.66$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
4.00 – 6.66	ต่ำ
6.67 – 9.33	ปานกลาง
9.34 – 12.00	มาก

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสหภาพทรัพยากรบุคคล กิจกรรม สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์บริหารเด็กเล็กมีทั้งหมด 8 ข้อ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2

คำตอบน้อย

ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{24-8}{3} = \frac{16}{3} = 5.33$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
8.00– 13.33	ต่ำ
13.34 – 18.67	ปานกลาง
18.68 – 24.00	มาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสหราชอาณาจักรบุคคล มีทั้งหมด 8 ข้อ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูง}(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}))}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{24-8}{3} = \frac{16}{3} = 5.33$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
8.00– 13.33	ต่ำ
13.34 – 18.67	ปานกลาง
18.68 – 24.00	มาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรกิจกรรม มีทั้งหมด 4 ข้อ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์
บริหารเด็กเล็ก มีทั้งหมด 4 ข้อ

มาก	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบแบบสอบถามยินดีให้ความร่วมมือระดับน้อย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

คำตอบมาก	ได้คะแนน 3
คำตอบปานกลาง	ได้คะแนน 2
คำตอบน้อย	ได้คะแนน 1

เกณฑ์การจัดระดับ เมื่อได้คะแนนดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจัดระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับโดยใช้ค่าพิสัย คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลางและระดับสูง ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{12 - 4}{3} = \frac{8}{3} = 2.66$$

ช่วงคะแนน	ระดับการมีส่วนร่วม
4.00 – 6.66	ต่ำ
6.67 – 9.33	ปานกลาง
9.34 – 12.00	มาก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือมีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสิ่งตีพิมพ์ต่างๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดบริการให้เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษา เอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการให้เด็กก่อนวัยเรียน และทำการร่างแบบสอบถามร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในโครงการวิจัยเรื่อง งานวิจัยเชิงปฏิบัติการเร่งด่วนเพื่อรองรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเด็กเล็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อคุณภาพชีวิตในพื้นที่ประสบภัยธรณีพิบัติคลื่นสึนามิ อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดสอบก่อนการสำรวจจริง (Pretest) โดยนำแบบสอบถามไปสำรวจกับประชากรที่อาศัยในพื้นที่ไม่ประสบภัย กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient ของ Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.927
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่วันที่10-24 เดือนกันยายน 2549 รวมระยะเวลา 2 สัปดาห์
2. ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามทุกชุด
3. สร้างคู่มือลงรหัส
4. ตรวจสอบแบบสอบถามและแปลงรหัสตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. แปลงข้อมูลที่ได้เป็นรหัสตามคู่มือที่เตรียมไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ คำนวณหาค่าสถิติที่ต้องการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ความถี่และค่าร้อยละ ใช้ในการนำเสนอ และอธิบายสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ศาสนา ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการอธิบายความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ และความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์บริบาลเด็กเล็ก รวมทั้งความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมการให้บริการแก่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ผลและวิจารณ์

ผลการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของ
ทรัพยากรครอบครัวตามสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงแก่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น ในพื้นที่
ประสบอุบัตินภัยสึนามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับประชากรในพื้นที่ประสบ
อุบัตินภัย บ้าน จำนวน 130 ครอบครัว จาก 7 หมู่บ้าน ในกิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ผู้ศึกษา
ขอนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการลักษณะการ
ให้บริการและการให้ความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น ณ กิ่ง
อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการ
ของศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรบุคคล
กิจกรรม สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามเพศ

(n=130)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	35	26.92
หญิง	95	73.08
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 5 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.08 เป็นเพศหญิง รองลงมาร้อยละ 26.92 คือ เพศชาย

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามอายุ

(n=130)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25 ปี และต่ำกว่า	15	11.53
26-35 ปี	49	37.69
36-45 ปี	30	23.09
46-55 ปี	26	20.00
56 ปีขึ้นไป	10	7.69
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.69 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี รองลงมาคือ ร้อยละ 23.09 อายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 20.00 อายุระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 11.53 อายุ 25 ปีและต่ำกว่า และร้อยละ 7.69 อายุระหว่าง 56 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามสถานภาพ

(n=130)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
บิดา	37	28.46
มารดา	85	65.38
ผู้ปกครอง	8	6.16
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.38 เป็นมารดา รองลงมาร้อยละ 28.46 คือ บิดาและร้อยละ 6.16 คือ ผู้ปกครอง

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละจำแนกของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามลักษณะของครอบครัว

(n=130)

ลักษณะของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวเดี่ยว	100	76.92
ครอบครัวขยาย	25	19.23
ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว	5	3.85
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงลักษณะของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.92 เป็นครอบครัวเดี่ยว รองลงมาคือ ร้อยละ 19.23 ครอบครัวขยาย และร้อยละ 3.85 เป็นครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

(n =130)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
3 คนและต่ำกว่า	30	23.07
4-5 คน	74	56.92
6-7 คน	23	17.71
8 คนขึ้นไป	3	2.30
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 9 แสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.92 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน รองลงมา ร้อยละ 23.07 มี 3 คนและต่ำกว่า ร้อยละ 17.71 มี 6-7 คน และ ร้อยละ 2.30 มี 8 คนขึ้นไป

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามจำนวนบุตรในครอบครัว

(n =130)

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	20	15.38
2 คน	54	41.53
3 คน	43	33.07
4 คน	10	7.70
5 คนขึ้นไป	3	2.32
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงจำนวนบุตรในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.53 มีจำนวนบุตร 2 คน รองลงมาคือ ร้อยละ 33.07 จำนวนบุตร 3 คน ร้อยละ 15.38 จำนวนบุตร 1 คน ร้อยละ 7.70 จำนวนบุตร 4 คน และร้อยละ 2.32 จำนวนบุตร 5 คนขึ้นไป

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามศาสนา

(n=130)

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	25	19.23
อิสลาม	80	61.54
คริสต์	15	11.53
อื่นๆ	10	7.70
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.54 นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาร้อยละ 19.23 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 11.53 นับถือศาสนาคริสต์ และร้อยละ 7.70 นับถือศาสนาอื่นๆ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

(n=130)

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	30	23.07
ประถมศึกษา	55	42.31
มัธยมศึกษาตอนต้น	20	15.38
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือปวช.	15	11.53
อนุปริญญา หรือ ปวส.	7	5.39
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3	2.32
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 12 แสดงระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 42.31 มีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 23.07 คือไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 15.38 คือมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.53 คือมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. ร้อยละ 5.39 คืออนุปริญญาหรือปวส. และร้อยละ 2.32 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ

(n=130)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ประมง	51	39.24
รับจ้าง	25	19.23
ค้าขาย	20	15.38
การเกษตร	12	9.23
หัตถกรรม จักสาน ถักอวน	9	6.92
รับราชการ	3	2.30
เลี้ยงสัตว์	3	2.30
ธุรกิจส่วนตัว	7	5.39
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 13 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.24 มีอาชีพประมง รองลงมาร้อยละ 19.23 คืออาชีพรับจ้าง ร้อยละ 15.38 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 9.23 อาชีพการเกษตร ร้อยละ 6.92 อาชีพหัตถกรรม จักสาน ถักอวน ร้อยละ 5.39 อาชีพธุรกิจส่วนตัว ๆ และร้อยละ 2.30 เท่ากันมีอาชีพรับราชการ และอาชีพเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(n=130)

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
5,000 บาทและต่ำกว่า	30	23.07
5,001 -10,000 บาท	45	34.62
10,001-15,000 บาท	25	19.23
15,001-20,000 บาท	20	15.38
20,001 บาทขึ้นไป	10	7.70
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 14 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.62 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 -10,000 บาท รองลงมาร้อยละ 23.07 คือ 5,000 บาทและต่ำกว่าร้อยละ 19.23 คือ 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 15.38 คือ 15,001-20,000 บาท และร้อยละ 7.70 คือ 20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการ การให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญจังหวัดระนอง

(n = 130)

ทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
	มาก		ปานกลาง		น้อย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านทรัพยากรวัสดุ สิ่งของ	75	57.70	30	23.07	25	19.23	10.57	4.20	มาก
ด้านทรัพยากร เงินทุน	45	34.62	65	50.00	20	15.38	7.78	3.05	ปานกลาง
ด้านทรัพยากร บุคลากร	100	76.92	15	11.54	15	11.54	20.16	4.25	มาก
รวม							10.67	3.00	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองพบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 76.92 ยินดีให้ความร่วมมือด้านทรัพยากรบุคลากรอยู่ในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 57.70 คือ ด้านทรัพยากรวัสดุสิ่งของ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือเป็นร้อยละ 26.92 ยินดีให้ความร่วมมือด้านทรัพยากรเงินทุน ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการลักษณะ
การให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับ ศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบ อุบัติภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ
จังหวัดระนอง : ทรัพยากรด้านวัสดุ สิ่งของ

จากตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา
ความต้องการการให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุบัติเหตุสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

(n = 130)

ทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านยินดีเป็นอาสาสมัคร ของศูนย์ฯด้านแรงงาน เช่น การซ่อมบำรุง อาคาร โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ	90	69.23	15	11.54	25	19.23
2. ท่านยินดีบริจาคสิ่งของที่ มีมากที่บ้านแก่ศูนย์ฯ	98	75.38	9	6.92	23	17.70
3. ท่านสามารถช่วยทำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้แก่ศูนย์ฯ	100	76.92	19	14.62	11	8.46
4. ท่านสามารถเป็นวิทยากร ให้ศูนย์ฯได้ตามอาชีพที่ถนัด	110	84.62	15	11.54	5	3.84

จากตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษา
ความต้องการการให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุบัติเหตุสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง พบว่าส่วน
ใหญ่ร้อยละ 84.62 และ 76.92 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือ อยู่ในระดับมากทุก
ข้อ ในเรื่องสามารถเป็นวิทยากรให้ศูนย์รับบาลเด็กเล็กได้ตามอาชีพที่ถนัด และสามารถช่วยทำวัสดุ

อุปกรณ์ เครื่องใช้แก่ศูนย์บริบาลเด็กเล็ก ร้อยละ 75.38 ยินดีบริจาคสิ่งของที่มีมากที่บ้านแก่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กและร้อยละ 69.23 มีความยินดีให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครของศูนย์บริบาลเด็กเล็กด้านแรงงาน เช่น การซ่อมบำรุง อาคาร โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการการให้บริการและการมีส่วนร่วมของ ครอบครัวกับ ศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง : ทรัพยากรด้านเงินทุน

(n = 130)

ทรัพยากร	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านทราบเรื่องงบประมาณของศูนย์ฯ	89	68.46	30	23.07	11	8.46
2. หากศูนย์ได้รับงบประมาณไม่พอท่านยินดีบริจาคเงินให้ศูนย์ฯ เพื่อสนับสนุนให้ศูนย์อยู่ต่อไป	92	70.76	20	15.38	18	13.85
3. ท่านจะมีส่วนร่วมหางบประมาณจากแหล่งต่างๆ เวลาที่ศูนย์ต้องการความช่วยเหลือ	90	69.23	30	23.08	10	7.70

จากตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุทกภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนองพบว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.76 ยินดีมีส่วนร่วมในเรื่องของหากศูนย์บริบาลเด็กเล็ก ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ จะยินดีบริจาคเงินให้ศูนย์บริบาลเด็กเล็ก เพื่อสนับสนุนให้ศูนย์อยู่ต่อไป ร้อยละ 69.23 มีส่วนร่วมหางบประมาณจากแหล่งต่างๆ เวลาที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กต้องการความ

ช่วยเหลือและร้อยละ 68.46 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมของครอบครัว ทราบเรื่อง
งบประมาณของศูนย์รับบาลเด็กเล็ก

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการการ
ให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง :
ทรัพยากรด้านบุคลากร

ทรัพยากร	(n = 130)					
	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.หากศูนย์มีการจัด กิจกรรมและต้องการท่าน ช่วยเหลือในการจัด กิจกรรม ท่านยินดีให้ ความร่วมมือ	102	78.46	21	16.15	7	5.38
2. ควรให้บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การดูแลเด็กช่วงนอกเวลา เรียน เข้า เข็น	89	68.46	30	23.07	11	8.46
3. บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วม ในการถ่ายทอดความรู้หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้านให้เด็ก ภายในศูนย์ (ปราชญ์ ชาวบ้าน)	93	71.54	29	22.31	8	6.15

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ทรัพยากร	(n = 130)					
	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ของศูนย์ฯ	80	61.54	39	30.00	11	8.46
5. ถ้าศูนย์ต้องการอาสาสมัครที่เลี้ยงท่านพร้อมให้ความช่วยเหลือ	71	54.62	35	26.92	24	18.46
6. ท่านควรมีส่วนร่วมในการจัดหาอาหารและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆให้ศูนย์ หรือขายในราคาถูก	78	60.00	29	22.31	23	17.69
7. ท่านมีความรู้และความสามารถด้านการประกอบอาหาร	91	70.00	28	21.54	11	8.46
8. หากศูนย์ต้องการอาสาสมัครเกี่ยวกับประกอบอาหารท่านสามารถช่วยได้	62	47.69	39	30.00	29	22.31

จากตารางที่ 18 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุทกภัย ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ทรัพยากรด้านบุคลากร พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 78.46 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือ หากศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมและต้องการท่านช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม เช่น ยินดีในความร่วมมือ ร้อยละ 83.79 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้หรือภูมิปัญญาชาวบ้านให้แก่เด็กภายในศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก (ปราชญ์ชาวบ้าน) ร้อยละ 70 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความรู้และความสามารถด้านการประกอบ

อาหาร ร้อยละ 68.46 ควรให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดูแลเด็กช่วงนอกเวลาเรียน เข้า เยี่ยม ร้อยละ 61.54 บิดา มารดา และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ของศูนย์บริบาลเด็กเล็ก ร้อยละ 60.00 บิดา มารดา และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดอาหารและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆในศูนย์บริบาลเด็กหรือขายในราคาถูก ร้อยละ 54.62 ถ้าศูนย์ต้องการอาสาสมัครที่เลี้ยงท่านพร้อมให้ความช่วยเหลือ และร้อยละ 47.69 หากศูนย์ต้องการอาสาสมัครเกี่ยวกับประกอบค่าอาหารท่านสามารถช่วยได้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามความคิดเห็นในการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง

(n=130)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	79	60.76
ไม่เห็นด้วย	51	39.24
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 19 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 60.76เห็นด้วย และร้อยละ 39.24มีผู้ไม่เห็นด้วย

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามความคิดเห็นในการนำบุตรหลานที่มีอายุ 2-6 ปี เข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

(n=130)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เข้ารับบริการ	85	65.38
ไม่เข้ารับบริการ	45	34.62
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 20 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานที่มีอายุ 2-6 ปี เข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 65.38 จะนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก และร้อยละ 34.62 ไม่เข้ารับบริการ

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการรับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้นต้องการ

(n =85)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	20	23.52
จันทร์-ศุกร์	40	47.05
อื่น ๆ	25	29.43
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 21 แสดงรูปแบบการรับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการ พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 47.05 ต้องการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ในวันจันทร์ถึงศุกร์ รองลงมา ร้อยละ 29.43 และ 23.52 คือ ทุกวันและอื่นๆ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามเหตุผลที่คิดจะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

เหตุผล	(n=85)			
	ใช่		ไม่ใช่	
	จำ นวน	ร้อยละ	จำ นวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้ลูกหลานมีพัฒนาการสมวัย	65	76.47	20	23.53
2. ต้องการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียน ประถม	70	82.35	15	17.65
3. พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเลี้ยงดู/ต้อง ทำงานนอกบ้าน	75	88.23	10	11.77
4. ต้องการให้ลูกหลานมีเพื่อนเล่น	65	76.47	20	23.53
5. ต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัว เข้ากับบุคคลอื่นได้	76	89.41	9	10.59
6. ต้องการให้ลูกหลานได้ฝึกการช่วยเหลือตนเองได้	76	89.41	9	10.59

จากตารางที่ 22 แสดงเหตุผลที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองคิดจะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก พบว่าร้อยละ 89.41 เท่ากัน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่คิดจะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก เนื่องจากต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ และต้องการให้ลูกหลานได้ฝึกการช่วยเหลือตนเองได้ มีสัดส่วนรองลงมา ร้อยละ 88.23 พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเลี้ยงดู/ต้องทำงานนอกบ้านร้อยละ 82.35 มีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนประถม ร้อยละ 76.47 เท่ากัน คือ ต้องการให้ลูกหลานมีพัฒนาการสมวัย และต้องการให้ลูกหลานมีเพื่อนเล่น

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามคุณสมบัติ / ลักษณะของครู / ผู้ดูแลเด็กที่ต้องการให้ปฏิบัติงานในศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

คุณสมบัติ/ ลักษณะ	(n =85)			
	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นคนที่มีจิตใจรักเด็ก	81	95.29	4	4.71
เป็นคนใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	78	91.76	7	8.24
เป็นคนปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของตนอยู่เสมอ	75	88.23	10	11.77
เป็นคนที่มีกริยาอ่อนน้อม สุภาพ ไม่ก้าวร้าว มีใจโอบอ้อมอารี	72	84.70	13	15.30
เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์	72	84.70	13	15.30
มีความสนใจและติดตามปัญหาเด็ก	72	84.70	13	15.30
เป็นคนที่มีสุขภาพแข็งแรง	69	81.17	16	18.83
เป็นคนที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก	69	81.17	16	18.83
เป็นคนที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการยุติปัญหา เช่น การตี	51	60.00	34	40.00
ต้องมีประสบการณ์ในการดูแลเด็ก	78	91.76	7	8.24
เป็นคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น	60	70.58	25	29.42
เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม	75	88.23	10	11.77
เป็นผู้มีครอบครัวแล้ว	65	76.47	20	23.53

จากตารางที่ 23 แสดงคุณสมบัติ / ลักษณะของครู / ผู้ดูแลเด็กที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการให้ปฏิบัติงานในศูนย์รับบาลเด็กเล็ก พบว่าร้อยละ 95.29 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์รับบาลเด็กเล็กเป็นคนที่มีจิตใจรักเด็ก รองลงมาร้อยละ 91.76 เท่ากัน คือ เป็นคนใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอและต้องมีประสบการณ์ในการดูแลเด็ก ร้อยละ 88.23 เท่ากัน เป็นคนที่ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของตนอยู่เสมอและเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 84.70 เท่ากัน เป็นคนที่มีกริยาอ่อนน้อม สุภาพ ไม่ก้าวร้าว มีใจโอบ

อ้อมอารี เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสนใจและติดตามปัญหาเด็ก ร้อยละ 81.17 เท่ากัน เป็นคนที่มีสุขภาพแข็งแรง และเป็นคนที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กและ ร้อยละ 76.47 เป็นผู้ที่มีครอบครัวแล้ว ร้อยละ 70.58 เป็นคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น และร้อยละ 60.00 เป็นคนที่ไม่ใช่ ความรุนแรงในการยุติปัญหา เช่น การตี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการสหภาพทรัพยากรบุคคล กิจกรรม สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหภาพทรัพยากรบุคคล กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมการให้บริการสำหรับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

(n = 130)									
เรื่อง	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ระดับความเห็น
	มาก		ปานกลาง		น้อย				
	จำ	ร้อยละ	จำ	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
	นวน	ละ	นวน						
1. บุคลากร	107	82.31	23	17.69	-	-	9.87	1.34	มาก
2. กิจกรรมพัฒนาการเด็ก	123	94.61	7	5.39	-	-	21.46	1.60	มาก
3. สภาพแวดล้อม	123	94.61	7	5.39	-	-	21.46	1.60	มาก
4. กิจกรรมการให้บริการสำหรับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก	120	92.31	10	7.69	-	-	11.36	1.56	มาก
รวม							16.05	1.54	มาก

จากตารางที่ 24 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหภาพทรัพยากรบุคคล กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการให้บริการสำหรับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.61 เท่ากัน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมสหภาพทรัพยากร กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากทุกข้อรองลงมาร้อยละ 92.31 ด้านกิจกรรมการให้บริการสำหรับ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้นมี และ ร้อยละ 82.31 ด้านบุคลากร

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหวิชาชีพบุคคล
(n = 130)

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าควรมีพยาบาลประจำศูนย์ฯ	67	51.54	47	36.15	16	12.31
2. ท่านคิดว่าครูควรจบการศึกษาปริญญาตรี	84	64.62	36	27.69	10	7.69
3. ท่านคิดว่าพี่เลี้ยงเด็กควรจบการศึกษาอย่างต่ำ ม.3	92	70.76	26	20.00	12	9.24
4. ควรมีตัวแทนของชาวบ้านเป็นกรรมการบริหารศูนย์	66	50.76	37	28.46	27	20.76

จากตารางที่ 25 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหวิชาชีพบุคลากร พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.76 คิดว่าพี่เลี้ยงเด็กควรจบการศึกษาอย่างต่ำ ม.3 ร้อยละ 64.62 คิดว่าครูควรจบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 51.54 คิดว่าควรมีพยาบาลประจำศูนย์ฯ 1 คน ร้อยละ 50.76 ควรมีตัวแทนของชาวบ้านเป็นกรรมการบริหารศูนย์ฯ 1 คน

ตารางที่ 26 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากร
กิจกรรมพัฒนาการเด็ก

(n = 130)

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. กิจกรรมที่จัดให้กับเด็ก ควรเน้นวิชาการการอ่านออก เขียนได้	106	81.54	24	18.46	-	-
2. กิจกรรมที่จัดให้พัฒนาเด็ก ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา	109	83.84	21	15.16	-	-
3. กิจกรรมที่จัดให้เน้นการ ช่วยเหลือตัวเอง	115	88.46	12	9.23	3	2.31
4. ต้องการให้ศูนย์ประเมิน พัฒนาการของเด็กให้ ผู้ปกครองทราบ	106	81.54	24	18.46	-	-
5. ต้องการให้ศูนย์จัด กิจกรรมเสริมให้แก่เด็ก เช่น คอมพิวเตอร์	106	81.54	12	9.23	12	9.23
6. ต้องการให้ศูนย์สอนภาษา ยวี่แก่เด็ก	84	64.62	36	27.69	10	7.69
7. ต้องการให้ศูนย์สอดแทรก ศิลป-วัฒนธรรมท้องถิ่นลง ไปในกิจกรรมที่จะจัดให้เด็ก	75	57.69	45	34.62	10	7.69

ตารางที่ 26 (ต่อ)

(n = 130)

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. ควรมีการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การแข่งกีฬา กิจกรรมวันแม่ วันพ่อ เป็นต้น	72	55.38	40	30.77	18	13.85

จากตารางที่ 26 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหวิทยาการกิจกรรม พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 88.46 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองคิดเห็นว่ากิจกรรมที่จัดให้เป็นการช่วยเหลือตนเอง รองลงมาร้อยละ 83.84 คือกิจกรรมที่จัดให้พัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ร้อยละ 81.54 เท่ากัน คือกิจกรรมที่จัดให้กับเด็กควรเน้นวิชาการการอ่านออกเขียนได้ ต้องการให้ศูนย์ฯ ประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองทราบและต้องการให้ศูนย์ฯ จัดกิจกรรมเสริมให้แก่เด็ก เช่น คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 64.62 คือต้องการให้ศูนย์ฯ สอนภาษาวิแก่เด็ก ร้อยละ 57.69 คือต้องการให้ศูนย์ฯ สอดแทรกศิลป-วัฒนธรรมท้องถิ่นลงไปในกิจกรรมที่จะจัดให้เด็ก และร้อยละ 55.38 ควรมีการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การแข่งกีฬา กิจกรรมวันแม่ วันพ่อ เป็นต้น

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรสภาพแวดล้อม
(n = 130)

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าในการสร้างอาคาร ควรออกแบบเพื่อป้องกัน ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ต่างๆ	109	83.84	19	14.61	2	1.54
2. มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น รอบตัวศูนย์ฯ	106	81.54	17	13.08	7	5.38
3. มีการปลูกสนทะเล เพื่อเป็น ป้ายชายหาดหน้าสถานีวิจัย	111	85.38	16	12.31	3	2.31
4. สถานที่ควรมีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ	103	79.23	17	13.07	10	7.70
5. ท่านคิดว่าควรมีเครื่องเล่น สนาม(ชิงช้า,ไม้ลื่น,อุโมงค์) อย่างน้อย 3 ชิ้น	90	69.23	24	18.46	16	12.31
6. ท่านคิดว่าควรมีห้องต่างๆ แยกจากกันเช่น ห้องนอน ห้อง รับประทานอาหาร ห้องเรียน ห้องเล่น ห้องพยาบาลเป็นต้น	86	66.15	31	23.85	13	10.00
7. ควรมีห้องหรือมุมสำหรับ ปฏิบัติศาสนกิจ	82	63.07	23	17.70	25	19.23
8. ในห้องเรียนควรมีวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ หลากหลายและมีคุณภาพ	108	83.08	17	13.07	5	3.85

จากตารางที่ 27 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรสภาพแวดล้อม พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 85.38 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการปลูกสนทะเลเพื่อเป็นป่าน้ำชายหาดหน้าสถานีวิจัย รองลงมาร้อยละ 83.84 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองคิดว่าการสร้างอาคารควรรออกแบบเพื่อป้องกันผลกระทบจากภัยธรรมชาติต่างๆ ร้อยละ 83.08 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองคิดว่าการเรียนควรมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพ ร้อยละ 81.54 มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นรอบตัวศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ร้อยละ 79.23 คิดว่าสถานที่ควรมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ ร้อยละ 69.23 คิดว่าควรมีเครื่องเล่นสนาม (ชิงช้า, ไม้ลื่น, อุโมงค์) อย่างน้อย 3 ชั้น และร้อยละ 66.15 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองคิดว่าควรมีห้องต่างๆ แยกจากกันเช่น ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ห้องเรียน ห้องเล่น ห้องพยาบาล เป็นต้น และร้อยละ 63.07 ควรมีห้องหรือมุมสำหรับปฏิบัติศาสนกิจ

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรกิจกรรมการให้บริการแก่ศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

เรื่อง	(n = 130)					
	ระดับความคิดเห็น					
	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีบริการจัดหาอาหารให้กับเด็ก 4 มื้อ	111	85.38	9	6.93	10	7.69
2. ควรมีการจัดบริการนมให้กับเด็กเป็นอาหารว่าง	117	90.00	10	7.69	3	2.31
3. ควรมีการจัดบริการนมหรือห้องสำหรับให้บริการแม่ที่มาให้นมลูก	70	53.85	25	19.23	35	26.92
4. ควรมีบริการตรวจเช็คสุขภาพให้เด็ก	108	83.08	12	9.23	10	7.69

จากตารางที่ 28 แสดงความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสหราชอาณาจักรกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์ฯ พบว่า ในส่วนใหญ่ร้อยละ 90.00 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดบริการนมให้กับเด็กเพื่อเป็นอาหารว่าง รองลงมาร้อยละ 85.38 ควรมีบริการจัดอาหารให้กับเด็ก 4 มื้อ ร้อยละ 83.08 ควรมีบริการตรวจเช็คสุขภาพให้เด็ก และร้อยละ 53.85 ควรมีการจัดบริการนมหรือห้องสำหรับให้บริการแม่ที่มาให้นมลูก อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามรูปแบบการจ่ายค่าบริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริการเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

(n =130)		
รูปแบบการจ่ายค่าบริการ	จำนวน	ร้อยละ
รายวัน	35	26.92
รายสัปดาห์	25	19.23
รายเดือน	70	53.85
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 29 แสดงรูปแบบการจ่ายค่าบริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริการเด็กเล็ก ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.85 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการรูปแบบการจ่ายค่าบริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริการเด็กเล็ก แบบรายเดือน รองลงมาร้อยละ 26.92 คือ แบบรายวัน และร้อยละ 19.23 แบบรายสัปดาห์

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจำแนกตามอัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายเองได้ในการนำบุตรหลาน เข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็ก

(n =130)

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
50 บาทและต่ำกว่า	13	7.00
51-100 บาท	15	11.53
101-150 บาท	85	65.38
151-200 บาท	7	5.39
201 บาทขึ้นไป	10	10.70
รวม	130	100.00

จากตารางที่ 30 แสดงอัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายเองได้ในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการ พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ร้อยละ 65.38ต้องการอัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายเองได้ในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์บริบาลเด็กเล็กประมาณ คือ 101-150 รองลงมาร้อยละ11.53 คือ 51-100 บาท ร้อยละ10.70 คือ 201 บาทขึ้นไป ร้อยละ 7.00 คือ50 บาทและต่ำกว่า และร้อยละ5.39 คือ 51-100 บาท

วิจารณ์

1. จากผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีสถานภาพเป็นมารดา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน และมีจำนวนบุตรในครอบครัว 2 ส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 -10,000 บาท

2. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ พบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการให้การศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนเป็นพื้นฐานความรู้และการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตจึงเป็นเรื่องสำคัญที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญ ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณ และส่งผลกระทบทางจิตใจของประชากรในพื้นที่เป็นอย่างมากโดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียนที่ถือว่าเป็นอนาคตของชาติ ที่จะนำความรู้ความสามารถในพัฒนาประเทศชาติในอนาคต แต่จากเหตุการณ์ดังกล่าวอาจทำให้เด็กก่อนวัยเรียนเสียชีวิตบ้าง เนื่องจากไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และบางคนที่มิชีวิตรอดจะมีอาการหวาดกลัว ตกใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กให้หยุดชะงักลง บางคนมีอาการไม่กล้าออกจากบ้านไปที่อื่น ดังนั้นเพื่อเป็นการเยียวยาทางจิตใจและการให้การศึกษาพื้นฐานให้กับบุตรหลาน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการแบ่งปันทรัพยากรครอบครัวเพื่อเป็นแนวทางการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับวสพร (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารและจัดการทรัพยากรชุมชนร่วมกันระหว่างชุมชนและศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อคุณภาพชีวิต เพื่อความยั่งยืนของการดำเนินกิจการศูนย์ฯ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นั้น ควรเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรวัสดุ ทรัพยากรเงินทุนและทรัพยากรบุคคล อันจะนำมาซึ่งจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของของสมาชิกในชุมชนและเป็นรากฐานแห่งความยั่งยืนของศูนย์ต่อไป

3. จากผลการศึกษาความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง (ร้อยละ 60.76) เนื่องจากความสมบูรณ์พร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดตั้งศูนย์ ประกอบกับบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดตั้งศูนย์มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการศึกษาของวศิน (2539) ซึ่งได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชน โรงเรียนอนุบาลก้องหล้า ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้อุปกรณ์สื่อการสอนต่าง ๆ ให้เพียงพอ มีสิ่งแวดล้อมร่มรื่น มีห้องเฉพาะ จัดตั้งเครื่องปรับอากาศ มีสถานที่ตั้งในที่ชุมชน คมนาคมสะดวก มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง

เหตุผลที่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น เนื่องจากต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ และต้องการให้ลูกหลานได้ฝึกการช่วยเหลือตนเองได้ (สัดส่วนร้อยละ 89.41 เท่ากัน) เนื่องจากเด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวดเร็วกว่าวัยอื่น ๆ อีกทั้งเป็นช่วงที่เป็นพื้นฐาน ที่พ่อแม่ ผู้ปกครองควรดูแลอย่างใกล้ชิด ควรให้การอบรมเลี้ยงดูเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้เป็นไปตามวัย ให้ความรัก ความอบอุ่น ความมั่นคง ปลอดภัย และได้รับการศึกษาสอดคล้องสมกับวัยของเด็ก ทำให้ตอบสนองความต้องการด้านปัจจัย 4 ส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตตามวัยด้านสมองและสติปัญญา สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ไม่เห็นด้วยกับการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์รับบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น อาจเป็นเพราะต้องประกอบอาชีพทั้งคู่ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ประกอบกับการเฝ้าระวังทางจิตใจของบุตรหลาน หลังจากทีประสบอุบัติเหตุสึนามิ ทำให้มีอาการหวาดกลัวและตกใจกับเหตุการณ์ดังกล่าว บิดา มารดา หรือผู้ปกครองจึงมีความคิดที่จะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก เพื่อฝึกให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ และต้องการให้ลูกหลานได้ฝึกการช่วยเหลือตนเองได้

ปัจจุบันหลังจากที่ได้เก็บข้อมูลแล้ว (พ.ศ.2551) ได้มีการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง แต่ผลปรากฏว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ไม่ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการในศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ทั้งที่จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัย

วิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง ถึงร้อยละ 60.76 มีเพียงร้อยละ 39.24 ที่ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีเหตุการณ์ที่ทำให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกิดความวิตกกังวลว่าจะเกิดอุบัติเหตุขึ้นตลอดเวลา จึงทำให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่ไว้วางใจในการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับวสพร (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารและจัดการทรัพยากรชุมชนร่วมกันระหว่างชุมชนและศูนย์บริหารเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อคุณภาพชีวิต เพื่อความยั่งยืนของการดำเนินกิจการศูนย์บริหารเด็กเล็ก ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งศูนย์มีความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้น และยินดีให้ความร่วมมือ และสนับสนุน แต่ไม่เห็นด้วยที่จะจัดตั้งบริเวณหาดประพาส เนื่องจากเป็นจุดที่เคยเกิดภัยพิบัติ และชาวบ้านยังรู้สึกหวาดกลัวกับการให้บุตรหลานเข้ามาในบริเวณพื้นที่เคยประสบอุบัติเหตุ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ กิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการของศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ กิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยองและเพื่อศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ กลุ่มครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียนอาศัยอยู่ในพื้นที่ประสบภัยพิบัติสึนามิ ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระยอง จำนวน 130 ครอบครัว ข้อมูล ระหว่างกันยายน 2549 และใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.927

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.08) มีอายุระหว่าง 26-35 ปี สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นมารดา เป็นครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน มีจำนวนบุตร 2 คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา มีอาชีพประมง มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 -10,000 บาท

ความคิดเห็นทั่วไปของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับศูนย์บริบาลเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ประสบอุบัตภัยสึนามิ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญจังหวัดระนอง

ผลการศึกษา พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 76.92 ยินดีให้ความร่วมมือด้านทรัพยากรบุคลากรอยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 57.70 คือ ด้านทรัพยากรวัสดุสิ่งของ อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.62 ยินดีให้ความร่วมมือด้านทรัพยากรเงินทุน ในระดับปานกลาง

ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในการพัฒนาบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กอยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งหาดประพาส จังหวัดระนอง ร้อยละ 60.76 บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการ รูปแบบการรับบริการเป็นแบบ วันจันทร์-วันศุกร์ เหตุผลที่บิดา มารดา ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการเพราะต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคมเหตุผลที่บิดา มารดา ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการเพราะต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้และต้องการให้ลูกหลานได้มีการช่วยเหลือตนเองได้ คุณสมบัติ 1 ลักษณะของครู 1 ผู้ดูแลเด็กที่ต้องการให้ปฏิบัติงานในศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น ครูเป็นคนที่มีความรักเด็ก

ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรบุคลากร กิจกรรมพัฒนาการเด็ก สภาพแวดล้อม และกิจกรรมการให้บริการสำหรับการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้น

ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรมสภาพแวดล้อม และกิจกรรมให้บริการสำหรับจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็ก พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.61 เท่ากัน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองยินดีให้ความร่วมมือในการมีส่วนร่วมสรรหาทรัพยากรกิจกรรมพัฒนาการ สภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 21.46 รองลงมา ร้อยละ 92.31 ด้านกิจกรรมในการให้บริการสำหรับจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กที่จะจัดตั้งขึ้นมีค่าเฉลี่ย 11.36 และ ร้อยละ 82.31 ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 9.87 ตามลำดับ

รูปแบบการจ่ายค่าบริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการ พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการรูปแบบการจ่ายค่าบริการในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็ก แบบรายเดือน(ร้อยละ 53.85) รองลงมา แบบรายวัน (ร้อยละ 26.92) และ แบบรายสัปดาห์ (ร้อยละ 19.23) ตามลำดับ

อัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายเองได้ในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องการ พบว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองส่วนใหญ่ ต้องการอัตราค่าบริการที่สามารถจ่ายเองได้ในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์รับบาลเด็กเล็กประมาณ คือ 101-150 (ร้อยละ 65.38)รองลงมา 51-100 บาท (ร้อยละ11.53) 201 บาทขึ้นไป(ร้อยละ10.70) คือ50 บาทและต่ำกว่า(ร้อยละ 7.00) และ 51-100 บาท(ร้อยละ5.39) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในบางประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์บริหารและพัฒนาเด็กเล็ก ณ หาดประพาส ตำบลกำพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 -10,000 บาท ประกอบกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความเห็นด้วยกับการบริหารและจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์บริหารและพัฒนาเด็กเล็ก ด้านทรัพยากรเงินทุน อยู่ในระดับปานกลาง นั้นย่อมหมายถึงอาจมีรายได้ไม่เพียงพอในการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์ฯ อาจเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคของสมาชิกในครอบครัว อาจทำให้เกิดภาระหนี้สิน มีการออมสินเงินน้อยลง ดังนั้นการสนับสนุนให้มีการบริหารและจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างชุมชนกับศูนย์บริหารและพัฒนาเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ประสบอุบัติน้ำท่วม ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง จึงเป็นแนวทางสำคัญในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในการใช้เวลาดูแลบุตรหลาน สร้างเสริมศักยภาพในการทำงานของประชากรวัยทำงาน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

2. ปัจจุบันรัฐบาลได้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายหลักในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งผลการดำเนินการยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงในการสร้างคุณภาพชีวิตของประชากร ในกรณีนี้เป็นการสร้างความมั่นคงทางจิตใจของประชากรที่ได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และอาจส่งผลกระทบต่อสติปัญญาของเด็กเล็กอีกด้วย จากการประสบอุบัติน้ำท่วม จังหวัดระนอง ดังนั้น หากมีการจัดตั้งศูนย์บริหารและพัฒนาเด็กเล็กตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ประสบอุบัติน้ำท่วม ณ หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง โดยยึดหลักการบริหารและจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างชุมชน จะเป็นแนวทางสำคัญในการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในการใช้เวลาดูแลบุตรหลาน อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลของชาติในอนาคตได้อีกด้วย โดยมีการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก โดยมุ่งให้เด็กมีความพร้อมทั้ง

ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้พร้อมที่จะเรียนในระดับที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันสถานศึกษาจะต้องจัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมให้สวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย บุคลากรมีความรู้ความสามารถ รักและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการบริหารให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง และอยู่บนพื้นฐานการศึกษาที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่นำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์รับบาลเด็กเล็ก ณ.หาดประพาส กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
- 2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็กในพื้นที่อื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบจากอุบัตภัยสึนามิ หรือภัยพิบัติอื่นๆทางธรรมชาติ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

คำตัน บุญมี. 2544. ชุดพัฒนาสังคมตามแนวพระราชดำริ ชุดที่หนึ่ง “เศรษฐศาสตร์พอเพียง”.

พิมพ์ครั้งที่ 1. พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. 2545. คุณภาพชีวิตของประชาชนในกำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉัตรสุตา เขียวปรีชา. 2548. ความต้องการของเด็กปฐมวัย. คณะศึกษาศาสตร์.

มหาวิทยาลัยจันทรเกษม.

จิตติมา โรจนไพบูลย์. 2537. ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการอบรมเลี้ยงดูและคุณภาพชีวิตระหว่างวัยรุ่นที่มี

เฉพาะบิดาหรือมารดาและที่มีทั้งบิดา ศึกษาเฉพาะกรณีเขตอำเภอเมือง : จังหวัดลำปาง.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถิรดา ปักธงชัย. 2548. คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน : กรณีศึกษากรมยุทธศึกษา

ทหารบก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธิดารัตน์ วิเศษศักดิ์. 2541. พฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติของเด็กก่อนวัยเรียนโรงเรียนใน

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

น้ำทิพย์ ชูเวทย์. 2539. บทบาทของบิดาในการใช้เวลาอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประเวศ วะสี. 2542. เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคมแนวทางการพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม.

พิมพ์ครั้งที่ 1. หมอชาวบ้าน. กรุงเทพฯ.

พรรณี รัตนธรรม. 2548. จิตวิทยาพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. คณะศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

พัชร วาสิวิท. 2547. คุณภาพชีวิตเด็กก่อนวัยเรียนตามสภาวะเศรษฐกิจพอเพียงของครอบครัว
เกษตรกรในพื้นที่ศูนย์โครงการหลวง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัยโครงการหลวงปี
2546-2547. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัลลภ เระบุรี. 2546. ความพึงพอใจของทหารกองประจำการต่อโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
กองทัพบก ศึกษากรณีกองทัพอากาศที่ 1. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล : วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร.

พูนสุข เวชวิฐาน. 2534. จิตวิทยาเด็ก. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. นนทบุรี.

วิราพร พงษ์อาจารย์. 2543. คุณภาพชีวิตของนักศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. รายงานการ
วิจัย, สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม .

วสพร นิษรัตน์. 2548. การศึกษารูปแบบการบริหารและจัดการทรัพยากรชุมชนร่วมกันระหว่าง
ชุมชนและศูนย์พัฒนาการเด็กและสันตนาการการเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อคุณภาพชีวิตเพื่อ
ความยั่งยืนของการดำเนินกิจการศูนย์ฯ ณ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง. รายงานการ
วิจัยโครงการสืบามปี 2548. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รติชน พิรัชต์. 2543. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 1 . สนพ.สุภาพใจ.
กรุงเทพมหานคร.

ศรันยา เพ็ญผ่อง. 2541. การใช้เวลากับคุณภาพชีวิตของมารดาที่มีบุตรเป็นเด็กออทิสติก : ศึกษา
เฉพาะกรณีโรงพยาบาลอุบลประสาธน์วิทยาลัฒน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศศิพร ปาณิกบุตร. 2544. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกวัย. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรณีพิบัติ “คลื่นยักษ์สึนามิ” กิ่งอำเภอสุขสำราญ. 2547.

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากธรณีพิบัติภัย (คลื่นยักษ์สึนามิ) กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง ตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547. ระนอง.

สมพร เทพสิทธา. 2546. การเดินทางรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต. พิมพ์ครั้งที่ 1. เมืองการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2543. ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.

สุชา จันทรเฒ. 2541. จิตวิทยาพัฒนาการ. โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด. กรุงเทพมหานคร.

แสงเดือน ทวีสิน. 2545. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์ไทยเส็ง. กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2543. เอกสารในการประชุม “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเศรษฐกิจพอเพียง” โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (เมษายน 2543) ประมวลถ้อยแถลงจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระราชทานในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งพระราชดำรัสต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร.

อัจฉรา นวจินดา. 2529. ครอบครัวและปัญหาประชากร. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

_____. 2548 ก. เอกสารประกอบการบรรยายวิชา 006511 (หลักคหกรรมศาสตร์) หัวข้อ
คหกรรมศาสตร์กับคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2548 ข. การวิเคราะห์แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงคหกรรมศาสตร์.
เอกสารประกอบการบรรยายวิชา 006511 (หลักคหกรรมศาสตร์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____ และขจีรัฐ ภิรมย์ธรรมศิริ. 2532. รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความ
จำเป็นพื้นฐานภาวะทางคหกรรมศาสตร์และคุณภาพชีวิต. สำนักงานคณะกรรมการวิจัย
แห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.

เอมอร มณีวัฒนา. 2538. สัมพันธภาพกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มสมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอื้ออารี แจ่มผล. 2533. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Haug, M.R. and S.T Folmer. 1986. Longevity, gender and life quality. **Journal of Health
and Social Behavior.**

Penckofer, S.H. and K.Holm. 1984. Early appraisal of coronary revascularization an
quality of life. **Nursing Research.**

Young, K.J and A.J. Longman. 1983. Quality of life and persons with melanoma : A
pilot study. **Cancer Nursing.**

ภาคผนวก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากร
ครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ในพื้นที่ประ
อบัตถิยสินามิ กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อคำถาม 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการลักษณะการ
ให้บริการและการให้ความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก ณ กิ่งอำเภอ
สุขสำราญ จังหวัดระนอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของ
ศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรม
สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาพัฒนาการ
ครอบครัวและเด็ก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น และจะ
ถือเป็นความลับ กรุณาตอบคำถามครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง กับความรู้สึกร่วมของคุณมากที่สุด
ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นางสาวเปรมรัตน์ แก้วมาลี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....โทร.....

1. เพศ () ชาย () หญิง อายุ.....ปี

2. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() สามี () ภรรยา () อื่นๆระบุ.....

3. สถานะครอบครัว () ครอบครัวเดี่ยว () ครอบครัวขยาย

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน จำนวนบุตรในครอบครัว.....คน

- 5.ศาสนา () พุทธ () อิสลาม
 () คริสต์ () อื่นๆระบุ.....
- 6.ระดับการศึกษาสูงสุด () ไม่ได้เรียน
 () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช
 () อนุปริญญา () ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
- 7.ประกอบอาชีพ () รับราชการ () รับจ้าง
 () ประมง () การเกษตร (ปลูกพืช) () เลี้ยงสัตว์
 () หัตถกรรม จักรสาน ถักอวน () ทอผ้า () ทำขนม ถนอมอาหาร
 () ค้าขาย () อาชีพอื่นๆระบุ.....
- 8.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการลักษณะการให้บริการและการมีส่วนร่วมของทรัพยากรครอบครัวตามสถานะเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดตั้งศูนย์บริบาลเด็กเล็กในพื้นที่ประสบอุบัตินภัย กิ่งอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

ด้านทรัพยากรด้านวัสดุ สิ่งของ	ความเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.ท่านยินดีเป็นอาสาสมัครของศูนย์ฯด้านแรงงาน เช่น การซ่อมบำรุง อาคาร โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ			
2.ท่านยินดีบริจาคสิ่งของที่มีมากที่บ้านแก่ศูนย์ฯ			
3.ท่านสามารถช่วยทำวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้แก่ศูนย์ฯ			
4.ท่านสามารถเป็นวิทยากรให้ศูนย์ฯได้ตามอาชีพที่ถนัด			
ด้านทรัพยากรเงินทุน	ความเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.ท่านทราบเรื่องงบประมาณของศูนย์ฯ			
2.หากศูนย์ฯได้รับงบประมาณไม่พอท่านยินดีบริจาคเงินให้ศูนย์ฯเพื่อสนับสนุนให้ศูนย์ฯอยู่ต่อไป			
3.ท่านจะมีส่วนร่วมหางบประมาณจากแหล่งต่างๆ เวลาที่ศูนย์ฯต้องการความช่วยเหลือ			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการของศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

1.ท่านเห็นด้วยว่าควรตั้งศูนย์พัฒนาการเด็กเล็ก อยู่ในสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง จังหวัดระนอง หาดประภาส

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.ท่านคิดว่าจะนำบุตรหลานเข้ารับบริการในกลุ่มใด

() กลุ่มเด็กเล็ก อายุ 0 ปี ถึง 3 ปี

3.รูปแบบการรับบริการที่ท่านต้องการมากที่สุด

() ทุกวัน () จันทร์-ศุกร์ () อื่นๆ

4.เหตุผลที่ท่านคิดจะส่งบุตรหลานเข้ารับบริการที่ศูนย์ฯ

เหตุผล	ใช่	ไม่ใช่
1)ท่านต้องการให้ลูกหลานมีพัฒนาการสมวัย		
2)ท่านต้องการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าโรงเรียนประถม		
3)พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเลี้ยงดู/ต้องทำงานนอกบ้าน		
4)ท่านต้องการให้ลูกหลานมีเพื่อนเล่น		
5)ท่านต้องการให้ลูกหลานเข้าสังคม และมีการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้		
6)ท่านต้องการให้ลูกหลานได้ฝึกการช่วยเหลือตนเองได้		

5.คุณสมบัติ / ลักษณะของครู/ผู้ดูแลเด็กที่ท่านต้องการ

คุณสมบัติ/ลักษณะ	ใช่	ไม่ใช่
เป็นคนที่มิจิตใจรักเด็ก		
เป็นคนที่มีความสุขภาพแข็งแรง		
เป็นคนที่มิกิริยาอ่อนน้อม สุภาพ ไม่ก้าวร้าว มีใจโอบอ้อมอารี		
เป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์		
เป็นคนที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการเด็ก		
มีความสนใจและติดตามปัญหาเด็ก		
เป็นคนที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการยุติปัญหา เช่น การตี		
เป็นคนที่เฝ้าศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ		
เป็นคนที่ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของตนอยู่เสมอ		
ต้องมีประสบการณ์ในการดูแลเด็ก (ระบุอย่าง.....ปี)		
เป็นผู้มีครอบครัวแล้ว		
เป็นคนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น		
เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม		

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการสรรหาทรัพยากรบุคคล กิจกรรม
สภาพแวดล้อม และกิจกรรมในการจัดตั้งศูนย์รับบาลเด็กเล็ก

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

เรื่อง	ข้อมูล	ความเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
บุคลากร	1.ท่านคิดว่าควรมีพยาบาลประจำศูนย์ฯ			
	2.ท่านคิดว่าครูควรจบการศึกษาปริญญาตรี สาขา.....			
	3.ท่านคิดว่าพี่เลี้ยงเด็กควรจบการศึกษาอย่างต่ำ ม.3			
	4.ควรมีตัวแทนของชาวบ้านเป็นกรรมการบริหารศูนย์			
กิจกรรม	1.ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จัดให้กับเด็กควรเน้นวิชาการการอ่านออกเขียนได้			
	2.ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จัดให้พัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา			
	3.ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จัดให้เน้นการช่วยเหลือตัวเอง			
	4.ต้องการประเมินให้ศูนย์ฯประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ			
	5.ต้องการให้ศูนย์ฯจัดกิจกรรมเสริมให้แก่เด็ก เช่น คอมพิวเตอร์			
	6.ท่านต้องการให้ศูนย์ฯสอนภาษาชาวแก่เด็ก			
	7.ท่านต้องการให้ศูนย์ฯสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นลงไป ในกิจกรรมที่จะจัดให้เด็ก			
	8.ควรมีการจัดกิจกรรมที่พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถที่เข้าร่วมได้ เช่น การแข่งกีฬา กิจกรรมวันแม่ วันพ่อ เป็นต้น			

เรื่อง	ข้อมูล	ความเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
สภาพแวดล้อม	1.ท่านคิดว่าการสร้างอาคารควรออกแบบเพื่อป้องกันผลกระทบจากภัยธรรมชาติต่างๆ			
	2.มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นรอบตัวศูนย์ฯ			
	3.มีการปลูกสนทะเล เพื่อเป็นป่าชายหาดหน้าสถานีวิจัย			
	4.สถานที่ควรมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ			
	5.ท่านคิดว่าควรมีเครื่องเล่นสนาม(ชิงช้า,ไม้ลื่น,อุโมงค์)อย่างน้อย 3 ชิ้น			
	6.ท่านคิดว่าควรมีห้องต่างๆแยกจากกันเช่น ห้องนอน ห้องรับประทานอาหาร ห้องเรียน ห้องเล่น ห้องพยาบาล เป็นต้น			
	7.ควรมีห้องหรือมุมสำหรับปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)			
	8.ในห้องเรียนควรมีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพ			
	9.อื่นๆ.....			
การบริการ	1.ควรมีบริการจัดอาหารให้กับเด็ก 4 มื้อ () 1.มื้อหลัก = กลางวัน () 2.มื้อหลัก = เช้า กลางวัน () 3.มื้อหลัก = เช้า กลางวัน เย็น			
	2.ควรมีการจัดบริการนมให้กับเด็กเป็นอาหารว่าง			
	3.ควรมีการจัดบริการนมหรือห้องสำหรับให้บริการแม่ที่มาให้นมลูก			
	4.ควรมีบริการตรวจเช็คสุขภาพให้เด็ก			

ในการนำบุตรหลานเข้ารับบริการ ท่านสามารถจ่ายค่าบริการ และอัตราค่าบริการอย่างไร

- () รายวัน อัตราค่าบริการ.....บาทต่อวัน
- () รายสัปดาห์ อัตราค่าบริการ.....บาทต่อสัปดาห์
- () รายเดือน อัตราค่าบริการ.....บาทต่อเดือน

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวเปรมรัตน์ แก้วมาลี
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 18 เดือนมีนาคม พ.ศ.2525
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสาคร
ประวัติการศึกษา	คหกรรมศาสตร์ (อาหารและโภชนาการ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตโชติเวช
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ASSISTANT SUPERVISOR
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภัตตาคารอาหารฟูลิ